

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КУЛЬТУРИ
«ДНІПРОВСЬКІ МІСЬКІ ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ»
ДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
ПРО РОБОТУ
КЗК «ДМПБ» ДМР
ЗА 2022 РІК**

м. Дніпро

2022

З М І С Т

1.	Концептуальні напрямки розвитку бібліотек ДМКЗК ЦСПБ	1
1.1	Організація бібліотечного обслуговування населення	1
1.2	Соціальна значущість бібліотек	1
2.	Інформаційно-бібліотечні ресурси	2
2.1	Бібліотечні фонди	2
2.2	Організація, використання і збереження бібліотечного фонду. МБА, ВСА	3
2.3	Система каталогів	3
2.4	Електронні ресурси	4
2.5	Впровадження автоматизованих бібліотечних технологій	4
3.	Інформаційно-бібліографічне забезпечення користувачів	6
4.	Організаційно-методична діяльність	6
5.	Інформаційно-маркетингова діяльність	8
6.	Соціокультурна та просвітницька діяльність бібліотек	9
7.	Програмно-проектна діяльність	23
8.	Профілювання бібліотек	24
9.	Рекламно-іміджева діяльність	25
10.	Управління. Розвиток бібліотечного персоналу	26
11.	Фінансове утримання	27
12.	Розвиток Матеріально-технічної бази. Господарча робота	28

1. Концептуальні напрямки розвитку бібліотек КЗК «ДМПБ» ДМР

2022 рік став для України роком втрат, а для роботи закладів культури, у тому числі публічних бібліотек, справжнім випробуванням. В умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну Комунальний заклад культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради був змушений переорієнтувати свою діяльність та шукати нові форми роботи з читачами і відвідувачами, враховуючи постійні планові відключення електроенергії та водопостачання, сигнали «Повітряна тривога», наявність найпростіших укриттів та умов для безпеки громадян. Оперативно реагувати на потреби користувачів, гнучко вести свою основну діяльність в умовах воєнного стану, не забувати про інноваційність та креативність, що є запорукою розвитку закладу.

1.1 Організація бібліотечного обслуговування населення

У 2021 році відповідно до рішення Дніпровської міської ради від від 06.12.2017 № 33/27 «Про реорганізацію шляхом злиття Міського комунального закладу культури «Централізована система бібліотек для дітей» та Дніпровського міського комунального закладу культури «Централізована система публічних бібліотек для дорослих» відбулась реорганізація Дніпровського міського комунального закладу культури «Централізована система публічних бібліотек для дорослих» та Міського комунального закладу культури «Централізована система бібліотек для дітей». В результаті реорганізації, 9 грудня 2021 року було створено Комунальний заклад культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради (КЗК «ДМПБ» ДМР), який є правонаступником прав і обов'язків Дніпровського міського комунального закладу культури «Централізована система публічних бібліотек для дорослих» та Міського комунального закладу культури «Централізована система бібліотек для дітей».

Населення міста у 2022 році на різних житлових масивах обслуговували 34 публічні бібліотеки КЗК «ДМПБ» ДМР: Центральна міська бібліотека та 33 бібліотеки-філії.

Шість бібліотек розташовані в окремих приміщеннях (Центральна міська бібліотека, бібліотеки-філії за адресами: вул. Сурсько-Литовська, 96; вул. Дзеркальна, 1; вул. Томська, 57; вул. Лікарняна, 48А; вул. Велика Діївська, 418А), двадцять вісім - знаходяться у житлових будинках або в адміністративних будівлях. Приміщення чотирьох бібліотек орендовані.

1.2 Соціальна значущість бібліотек КЗК «ДМПБ» ДМР

Послугами бібліотек КЗК «ДМПБ» ДМР протягом 2022 році користувались 53525 мешканців міста, яким було видано 520 806 примірника видань. Користувачі відвідали бібліотеки 199028 раз особисто та через мережу Інтернет.

З перших днів війни співробітники міських бібліотек активно включились в нову діяльність в умовах війни: плетіння маскувальних сіток, збір продуктів, медикаментів для створених загонів територіальної оборони та ЗСУ. Згодом додалася необхідність в допомозі вимушеним переселенцям, які з перших тижнів війни і дотепер продовжують прибувати на територію нашої громади. На жаль, ситуація складається так, що частина працівників бібліотек знаходяться на вимушеному простой. Але, не зважаючи на це, бібліотекарі продовжують надавати інформаційні послуги, значна частина яких здійснюється в онлайн. Бібліотеки, в яких обладнані укриття забезпечують читачів літературою та проводять масові заходи. У важкі дні війни, попри обстріли, відключення світла, інші негаразди читачі йдуть до бібліотек, їм потрібна книга і спілкування, адже бібліотекарі завжди були свого роду психотерапевтами для своїх користувачів.

2. Інформаційно-бібліотечні ресурси

2.1 Бібліотечні фонди

Бібліотечний фонд КЗК «ДМПБ»ДМР становить 901027 примірників видань.

Від повноти бібліотечного фонду, його відповідності інформаційним потребам користувачів, регіональним і місцевим особливостям залежить виконання публічними бібліотеками завдань, покладених на них суспільством. Основними характеристиками фонду є обсяг, науково обґрунтоване, планомірне, систематичне поповнення бібліотечної бази на різних носіях інформації у відповідності до статусу бібліотеки та інформаційних потреб користувачів. Нажаль, поточне комплектування БФ відчуває на собі всі ускладнення періоду, який характеризується військовим станом в державі, відсутністю стабільного фінансування бібліотек, проблемами в державній системі книговидавництва і книгорозповсюдження. Все це дуже ускладнює процеси комплектування і робить неможливим перспективне планування їх розвитку. Відбувається адаптування до нових умов, утверджуються нові шляхи виживання. Сектором комплектування відділу формування інформаційних ресурсів КЗК «ДМПБ» ДМР у 2022 році оброблено і взято на облік 3295 примірників книг на суму 272767,87 грн.

Джерела надходжень до бібліотечного фонду:	Кількість (прим.)
Загалом:	3295
- ОРФ ДОУНБ	132
- Український Інститут Книги	760
- Управління культури	10
- Замість загублених читачами	6
- Подарунки читачів та авторів видань	2387

У 2022 році бібліотечний фонд поповнився дарунками Сергія Жадана та відомих місцевих письменників Миколи Чабана, Ольги Репіної, Еліни Заржицької, Наталії Дев'ятко, Олександра Ратнера, Людмили Некрасовської, Івана Блохи-Макарова, Володимира Платонова, Віктора Буренкова. Серед дарувальників також шанувальники бібліотек – Рашкован В., Мартинов О., Щербина О., Чесноков В., ГО «Центр культурних ініціатив Фортеця УНР». Бібліотека української діаспори ім.сенатора Джона Маккейна поповнилась 321 прим. видань, які були подаровані подружжям Боднаруків та родиною Володимира Пилишенка.

В зв'язку з реорганізацією бібліотечного простору КЗК «ДМПБ» ДМР було передано 12837 прим. книг за внутрішньо-системним обміном. Проводилася велика організаційна робота серед бібліотек з питань організації фонду: виїзди на місця, збір інформації, консультування, практична допомога з підготовки актів тощо.

Протягом року всі структурні підрозділи ДМПБ вели роботу з редагування своїх фондів: проводили вилучання зношених, дублетних та морально застарілих за змістом видань. В зв'язку зі збройною агресією РФ проти України, згідно «Рекомендацій Міністерства культури і інформаційної політики України щодо актуалізації бібліотечних фондів», з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, прав, свобод, законних інтересів громадян України, суспільства та держави було вилучено 20046 видань. Загалом вилучено за різними причинами з фонду закладу 112613 прим.

Причини списання	Кількість (прим.)
Фізично зношена	74736
Морально застаріла	24095
Закінчення терміну зберігання	1931
Втрачені користувачами	57
Передано в ОРФ	3491
Передача фонду бібліотеки-філії №9 (ДМКЗК ЦСПБ) в НВК	8303
ЗАГАЛОМ:	112613

У звітному році згідно актів вилучання літератури було знято з обліку 200000 примірників видань. Проведена переадресація місця зберігання книг за ВСО в описах, інвентарних книгах та в обліковому каталозі в кількості 32000 прим. видань.

2.2 Організація, використання і збереження бібліотечного фонду. МБА, ВСА

В результаті об'єднання двох міських бібліотечних систем виникла проблема перерозподілу бібліотечних фондів. Робота у бібліотеках проводилась у трьох напрямках: бібліотеки з фондом для дітей необхідно було поповнити літературою для дорослих; бібліотеки для дорослих потребували дитячих книг; бібліотеки, які об'єднали дитячу літературу та літературу для дорослих, стикнулись з проблемами розташування, розстановки, актуальності, дублювання книг, тощо. В 2022 році були вилучені застарілі за змістом та ті, що не користуються попитом, фізично зношені книги, проведено перерозподіл фондів. Прогалини в комплектуванні фондів бібліотек заповнювалися документами з фонду СОіРФ. Бібліотекам з фонду сектору було передано 825 прим. У роботі з бібліотечним фондом застосовувались методи аналітичного та повсякденного вивчення документів, частково – статистичні дані про склад фонду бібліотек. У сукупності ці методи дозволили здійснити перерозподіл документів між бібліотеками та звільнити фонди від баласту.

У зв'язку з військовим станом в державі, операції з книгообміну ВСА були скорочені. Всього протягом року надійшло 492 замовлення, виконано 409. Відмови - 83.

Робота з обслуговування читачів та абонентів МБА також скоротилася. Серед абонентів: Наукова бібліотека Дніпропетровської Медичної академії, Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова, Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первочителів слов'янських Кирила і Мефодія, Наукова бібліотека Дніпровського Національного університету ім. О. Гончара. Кількість замовлень - 98 примірників, виконано – 95.

Депозитарій СОіРФ на 01.01.2023 налічує 24414 прим. книг. Його основу складають ретро видання, які мають обмежений попит читачів. За актами ВНС до ДФ в 2022 р. було прийнято 469 прим, передано в бібліотеки-філії 171 прим., вилучено - 1204 прим. З метою обліку депозитарного фонду протягом 2022 року отримано, розставлено за номерами та влито в топографічний каталог 10600 топографічних карток.

Протягом року проводилась робота з обмінно-резервним фондом сектору ОіРФ. Станом на 01.01.2023 р. він складає 12 243 примірника. Частина фонду у звітному році була передана до військових частин, військового госпіталю, бібліотеці для маріупольців. 4974 прим., які не користуються попитом вилучені з фонду та передані для продажу.

2.3 Система каталогів

На 1.01.2023 р. у закладі наявна система каталогів:

СИСТЕМА КАТАЛОГІВ КЗК «ДМПБ» ДМР:	
1. Службові каталоги фонду закладу:	2. Читацькі каталоги:
1.1. обліковий каталог фонду закладу	2.1. електронний каталог на фонд закладу
1.2. центральний алфавітний каталог	2.2. центральний систематичний каталог на фонд закладу з АПП
1.3. топографічні каталоги:	2.3. алфавітний каталог відділу галузевої літератури ЦМБ
• відділ сімейного читання	2.4. алфавітний каталог відділу документів мистецтв ЦМБ
• сектор обмінних і резервних фондів	2.5. систематичний каталог відділу мистецтв ЦМБ з АПП
• відділ галузевої літератури	2.6. транслітерований каталог відділу документів іноземними мовами ЦМБ
• відділ мистецтв	2.7. алфавітний каталог відділу документів іноземними мовами ЦМБ
• відділ документів іноземними мовами	2.8. систематичний каталог відділу документів іноземними мовами ЦМБ з АПП
• методико – бібліографічний відділ	
• Бібліотека української діаспори	

СИСТЕМА КАТАЛОГІВ БІБЛІОТЕК-ФІЛІЙ:

1. алфавітний каталог фонду бібліотеки - філії (33 каталога)

2. топографічний каталог фонду бібліотеки - філії (33 каталога)

Сектором обробки ДМПБ впродовж 2022 року оброблено 3295 примірників нових надходжень, які супроводжувались комплектом карток для всіх існуючих каталогів у кількості 6 295 шт. (для каталогів ЦБ – 3 000, для каталогів бібліотек-філій – 3 295). До ЕК занесено 1997 бібліографічних записів. У звітному році сектор обробки вилучив картки на списану літературу з фонду закладу: з центрального службового алфавітного каталогу 207800 інвентарних номерів прим., з електронного каталогу 15 085 інвентарних номерів прим., переадресовано місця зберігання книг за ВСО в центральному алфавітному каталозі 32 000 карт., в електронній базі даних проведено книг за ВСО 23 500 інвентарних номерів примірників.

2.4 Електронні ресурси

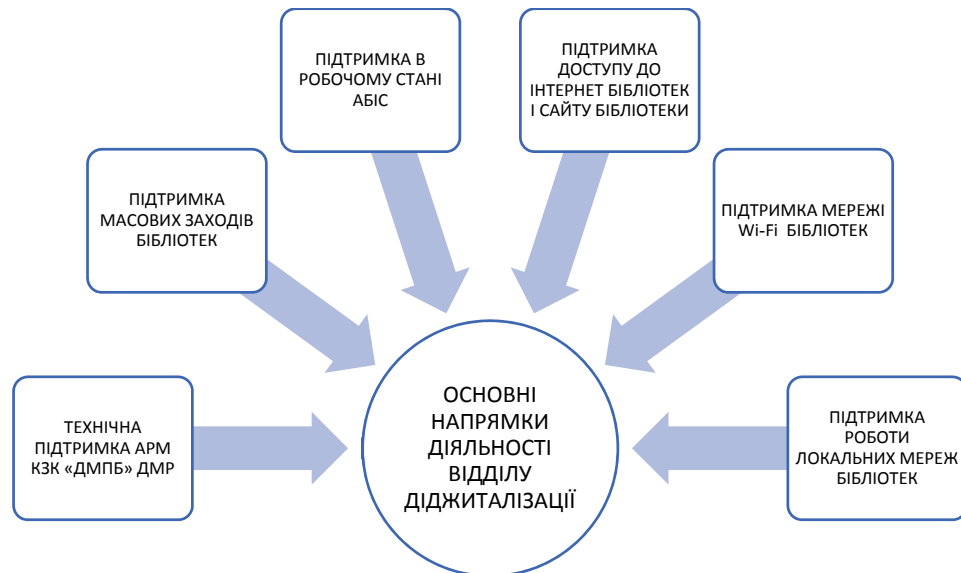
Існуюча у ЦМБ локальна АБІС – це інструмент, завдяки якому користувачі мають змогу активно використовувати сучасні електронні ресурси. Серед них на першому місці – це власні електронні бази даних ЦМБ (ЕБД ЦБ), що утворюють систему інформаційних масивів, покликаних відкрити користувачам різноманітні фонди КЗК”ДМПБ”ДМР.

Кількість ЕБД ЦБ на 01.01.2023 р. становить 10. Загальний обсяг електронного каталогу (далі - ЕК) КЗК «ДМПБ» ДМР у 2022 році збільшився на 2002 записів і станом на 01.01.2023 р. складає 465832 БЗ.

№ п/п	Назва	На 01.01.2022 (бз)	Збільшення протягом 2022 р. (бз)	Списання протягом 2022 р. (бз)	На 1.01.2023 (бз)
1.	Книги українською та російською мовами	92930	645		93575
2.	Книги та інші документи іноземними мовами	8025	457		8482
3.	Статті з періодичних видань	353073		29039	324034
4.	Краєзнавство (м.Дніпро)	27599	76		27675
5.	Електронні документи (CD, DVD)	1368		1088	280
6.	Ноти (збірки)	5382	37		5419
7.	Грамплатівки	395		10	385
8.	Рідкісні книги	216	15		231
9.	Бібліотека української діаспори	4319	560		4879
10.	Олесь Гончар: мить і вічність	879		7	872
	РАЗОМ:	494186	1790	30144	465832

2.5 Впровадження автоматизованих бібліотечних технологій

На кінець 2022 року загальна кількість АРМ КЗК «ДМПБ» ДМР у - 288, у тому числі в ЦМБ - 150 АРМ, у бібліотеках-філіях - 138 АРМ. З них використовується співробітниками 131 АРМ, читачами - 157 АРМ. Загальна кількість підключених АРМ до мережі Інтернет в КЗК «ДМПБ» ДМР – 288 АРМ. Доступ користувачів до мережі Інтернет надається в 34 бібліотеках закладу. Всі структурні підрозділи ЦМБ та 33 бібліотеки-філії мають точки доступу Wi-Fi.

Для забезпечення належної діяльності ЦМБ та бібліотек-філій відділ діджиталізації постійно здійснював систематичний огляд комп'ютерного обладнання, налагодження та усунення несправностей комп'ютерної та периферійної техніки, підтримував у робочому стані та адміністрував локальну мережу. Надавав практичну допомогу працівникам з питань експлуатації комп'ютерної та периферійної техніки, програмного забезпечення, ведення баз даних, та мережею Інтернет, друкування документів, підтримував у робочому стані технічні засоби, виконував заміну витратних матеріалів, проводив роботу по вдосконаленню та налагодженню роботи локальної мережі бібліотек-філій.

У січні 2022 проведена робота по підключенню 33 бібліотек-філій на отримання від провайдера послуг доступу до мережі Інтернет.

У 2022 році були проінспектовані бібліотеки-філії на предмет виявлення неробочого обладнання АРМ, в бібліотеках на Данила Галицького, Повітрофлотській, проспекті Героїв, Пісаржевського, Мирному встановлені додаткові автоматизовані робочі місця для читачів з доступом до мережі Інтернет. Проводилися профілактичні та ремонтні роботи на робочих станціях бібліотек-філій.

В період з другого по четвертий квартал забезпечена робота центру надання послуг для ВПО «Я Маріуполь»: встановлено і конфігуровано додатково 5АРМ, розширена зона Wi-Fi в Центральній бібліотеці для використання працівниками центру і його відвідувачами.

Укриття в Центральній міській бібліотеці обладнано зоною вільного доступу до мережі Wi-Fi.

Протягом року здійснено 77 виїздів у філії з метою технічного обслуговування АРМ. Відділ діджиталізації забезпечував технічним супроводом всі заходи, які проводились у структурних підрозділах закладу.

Протягом звітного року була проведена робота з аналізу діючих систем обслуговування бібліотек АБІС і надані порівняльні таблиці з рекомендаціями для вибору АБІС, які відповідають міжнародним бібліотечним стандартам.

Співробітниками відділу налагоджений сервер зберігання та обміну файлів співробітників бібліотеки.

У 2022 році співробітниками відділу розроблено оновлений сайт бібліотеки, враховуючи сучасну вимогу використання його на мобільних пристроях. У четвертому кварталі проводилась доопрацювання адміністративної частини оновленого сайту.

Протягом року здійснювалась технічна підтримка, оновлення та оптимізація роботи діючих серверів Центральної міської бібліотеки відповідальних за працездатність бібліотек, віртуальної краєзнавчої довідки, серверів АБІС.

3. Інформаційно-бібліографічне забезпечення користувачів

Краєзнавство, популяризація історії рідного міста завжди були пріоритетним напрямом роботи міських бібліотек. У 2022 році підготовлені бібліографічні видання: бібліографічна пам'ятка «Я залишу свій голос...» (серія "Ювілеї видатних особистостей Дніпра») до 115-річчя від дня народження поета, перекладача, журналіста Д.Б. Кедріна; мультимедійна презентація, присвячена Д.Б. Кедріну; краєзнавчий лонгрід «Покликаний часом» до 85-річчя від дня народження українського конструктора ракетно-космічної техніки, Генерального конструктора - Генерального директора КБ «Південне» ім. М. К. Янгеля С.М. Конюхова.

Оформлювались і поновлювались краєзнавчі інформаційні стенди: «Краєзнавча мозаїка» (розділи: Історія вулиць; Пам'ятники Дніпра; Цікаві факти) та «Хроноскоп: Катеринослав - Дніпро».

Оновлювалася сторінка вебсайту закладу «Нові надходження». У 2022 році бібліографи обслуговували користувачів через службу «Віртуальна довідка». Загальна кількість виконаних віртуальних запитів - 34. Категорії читачів, яким надана послуга - 14 довідок для службовців, 20 довідок для студентів. Уточнюючих віртуальних запитів – 11, тематичних запитів - 10, адресних - 11, фактографічних - 2, надано 6 краєзнавчих довідок. Послуга електронної доставки документів була затребувана 2 рази – стаття з історичного журналу та матеріали краєзнавчого характеру з місцевих газет 1986 року.

Дуже важливим для бібліографів завжди було обслуговування інформаційних потреб користувачів. За допомогою довідково-бібліографічного апарату, електронних баз даних (ЕБД) та інтернет-ресурсів оперативно і якісно виконувались запити різної тематики, найчастіше з одночасним використанням всіх пошукових можливостей. У 2022 році надано 556 усних та повнотекстових довідок. Виконано 136 тематичних довідок, 118 уточнюючих відомості про книгу, 271 адресна довідка про наявність в бібліотеці конкретних матеріалів, 10 фактографічних запитів. Кількість консультацій про бібліотечні послуги та користування довідковим апаратом - 21. Кількість краєзнавчих довідок - 69. Від студентської та учнівської молоді надійшло 305 запитів, від вчителів 48, від бібліотечних працівників - 10, від державних службовців 5 запитів.

Звернень до каталогів - 105, звернень до АБІС - 530, з них 18 довідок здійснено з додаванням повнотекстових відсканованих статей з ЕБД «RBPW-Статті з періодичних видань», які читачі мали можливість роздрукувати. На жаль, з початку 2022 року робота з поповнення цієї ЕБД та ЕБД «Краєзнавство» припинена в зв'язку з відсутністю передплати на періодичні видання. Статті з періодичних видань мають тенденцію швидко втрачати актуальність, тому ця ЕБД без поповнення вже не користується таким як раніше попитом у читачів, в тому числі електронні повнотекстові ресурси.

За допомогою ресурсів Інтернету протягом 2022 року виконано 128 довідок, 17 з них по законодавству.

4. Організаційно-методична діяльність

Протягом двох місяців свого існування до початку війни, новостворений заклад вирішував питання об'єднання двох систем. Реорганізація викликала нагальну потребу у серйозній роботі з книжковими фондами, перевезення майна, організації простору бібліотек, налагодження роботи як в середині колективів, так і в обслуговуванні читачів, адже існувала специфіка у роботі з різними категоріями користувачів.

В січні 2022 року організаційно-методичним відділом було прийнято і проаналізовано: Програми діяльності структурних підрозділів КЗК «ДМПБ» ДМР»; статистичні таблиці Відомчого звіту за 2021 рік. Підготовлено: Звіт для ДОУНБ та управління культури Департаменту гуманітарної політики; Положення про методико-бібліографічний відділ; Інформацію про контактні дані працівників бібліотек для ДОУНБ; пропозиції, щодо підвищення кваліфікації працівників в Національній академії керівних кадрів на 2023 рік

11.02.2022 року проведено День фахівця «Зміна професійних акцентів та вектори розвитку бібліотек у контексті реформи реорганізації», на якому біло розглянуті питання зміни в організації роботи бібліотек, забезпечення їх діяльності нормативно-інструктивними документами.

У липні 2022 року в бібліотеці на Соломії Крушельницької відбулася креатив-лабораторія «Ефективна модель сучасної бібліотеки як запорука її успішності й розвитку». В 2021 році методистами на базі цієї бібліотеки було реалізовано проєкт «Літературно-музична вітальня С.Крушельницької», в цьому році, протягом весняних місяців, відбулися подальші перетворення. В бібліотеці відбулася повна реконструкція відділів та злиття фондів бібліотек для дорослих (філія №3 та №27) та літератури з дитячої бібліотеки. Для організації простору та раціонального розміщення фондів бібліотекарями і методистами було виконано частковий ремонт двох кімнат, відібрана література на списання, здійснено дизайнерське оформлення приміщень.

Проблеми, з якими стикалася методисти, були обумовлені формуванням нового колективу після реорганізації двох систем; об'єднанням фондів різних систем; розміщенням фондів та організацією бібліотечного простору; проведення заходів в умовах воєнного стану.

Війна внесла свої корективи в роботу бібліотек міста. Пріоритетними напрями методичної діяльності, окрім традиційних процесів, як то аналіз і прогнозування бібліотечної ситуації в структурних підрозділах стало, перш за все, надання практичної та методичної допомоги шляхом виїздів на місця. Всього було здійснено 65 виїздів.

Робота, яка проводиться МБВ щодня – зв'язки по телефону, роз'яснення різних питань, що хвилюють завідувачів структурних підрозділів, обговорення проблем та шляхів їх вирішення, робота за завданнями адміністрації: підготовка довідок, інформацій, заходів системи до ювілейних дат тощо – це ті процеси, що займають багато робочого часу методистів. У квітні 2022 року була підготовлена інформація щодо діяльності бібліотек КЗК ДМПБ ДМР під час воєнного стану.

Допомога в роботі Бібліотеки на Повітрофлотській, полягала в участі методистів в повній реорганізації фондів, адже раніше це була дитяча бібліотека. Для організації простору та раціонального розміщення фондів було виконано перестановку меблів у відділах дитячої літератури, сформовано відділи художньої та галузевої літератури. Оскільки відбулося злиття фондів бібліотеки – філії №7 для дорослих на базі дитячої бібліотеки, потрібно було не тільки об'єднати фонди, але й вилучити багато літератури на списання, як застарілої, так і морально зношеної. Визначено напрями для подальшої роботи з фондом та оформлення простору бібліотеки.

Бібліотека на проспекті Героїв отримала практичну допомогу в організації простору та раціонального розміщення фондів. Було виконано перестановку меблів у відділах дитячої літератури (одна кімната – для читачів до 7 років, а друга, для читачів від 8 до 14 років), розміщено стелажі у відділах художньої та галузевої літератури. Також було визначено, як у подальшому розмістити фонд філії для більш комфортного користування та естетично оформити бібліотечний простір.

Протягом року було підготовлено близько 58 інформаційних довідок з різних напрямків діяльності бібліотек та за завданнями адміністрації.

Аналітична діяльність відділу була спрямована на аналіз і методичний моніторинг стану, тенденцій розвитку, особливостей діяльності бібліотек системи, підготовці інформаційних довідок про роботу структурних підрозділів в тому числі в умовах війни.

Переформатування методичної діяльності дозволяє методистам стати консультантами, експертами, партнерами та першими помічниками в бібліотечній роботі. Більшість цієї роботи відбувалася електронному режимі. Було надано 123 консультації з різних проблемних питань та методичні рекомендації бібліотекам - філіям.

Бібліотечні ресурси, як складова інформаційних ресурсів держави, потребують особливої уваги, а також розвитку і захисту, зокрема і від поширення ворожих інформаційних впливів в умовах збройної агресії російської федерації проти України. З

огляду на це, в КЗК «ДМПБ» ДМР було створено комісію, що надавала методичну допомогу щодо актуалізації бібліотечних фондів. Членами цієї комісії стали і методисти. Завідувачем методико-бібліографічного відділу було розглянуто і перевірено інформацію, що надавали бібліотеки –філії щодо списання вилученої з фондів літератури.

В листопаді 2022 року методико-бібліографічним відділом була проведена нарада по плануванню «Планування 2023: плануємо, вирішуємо, визначаємо...».

З метою детальної допомоги, зокрема бібліотекам, що не мають досвіду, нарада відбувалася на протязі трьох днів і носила консультативно – практичний характер. Було розглянуто основні напрями роботи на 2023 рік, вимоги до оформлення планових і звітних документів, зміст основних розділів планів і звітів, надано рекомендації щодо участі бібліотек в регіональних компаніях.

Видавнича діяльність організаційно-методичного відділу в 2022 році була представлена виданнями: «Календар подій» IV квартал 2021 року та «Календарі подій» за I, II, III квартали 2022 року, календар «Основні знаменні та пам'ятні дати на 2023 рік», календар «Основні знаменні та пам'ятні дати 2023: Краєзнавство».

Завідувачка методико-бібліографічного відділу у 2022 році взяла участь в інформ-годині «Профілактика торгівлі людьми», яку проводив Центр професійного розвитку «Освітня траєкторія», а напередодні Всеукраїнського Дня бібліотек прослухала онлайн лекцію «Гетьманські бібліотеки – символ освіченості українців», взяла участь у дослідженні «Публічні бібліотеки в умовах російської збройної агресії», також долучилася до вебінару в онлайн форматі «Культурно-історична спадщина як основа української ідентичності в умовах протистояння російській агресії».

Не зважаючи на всі труднощі 2022 року, а перш за все, складний морально-психологічний стан, методико – бібліографічний відділ спрямовує бібліотеки-філії на новий стиль роботи, сприяє фаховому зростанню бібліотечних працівників. Але, при всіх інформаційних розробках, для методистів на першому місці все-таки залишається особисте спілкування.

5. Інформаційно-маркетингова діяльність

Одним із напрямків діяльності бібліотеки є організація і проведення соціологічних досліджень.

В 2022 році Центральна бібліотека КЗК «ДМПБ» ДМР прийняла участь у трьох етапах опитування, які проводила Національна бібліотека імені Ярослава Мудрого в умовах російської збройної агресії проти України.

Перший етап опитування присвячений питанням актуалізації бібліотечних фондів. Відповідно до доручення Міністерства культури та інформаційної політики України проведено вивчення стану фондів публічних бібліотек.

Другий етап опитування проведено з метою отримання інформації про стан публічних бібліотек територіальних громад – втрати фондів, матеріально-технічної бази, про бібліотеки, що відновили свою роботу після ремонту будівель в період з 24 лютого до 25 серпня 2022 року.

Третій етап опитування проведено з метою уточнення даних за період з 25 серпня по 25 грудня 2022 року.

Внаслідок російської збройної агресії проти України постраждали три бібліотеки Дніпровської міської територіальної громади: Центральна міська бібліотека, бібліотека на Криворізькій, бібліотека в Придніпровську. Обсяг збитків, що зазнали бібліотеки складає 245 тисяч 911 гривень.

З початку 2022 р. всіма бібліотеками уточнювалося соціально-економічне та культурне оточення бібліотеки, потенціальні партнери та конкуренти, зокрема бібліотеки інших систем і відомств. Проводився аналіз соціально-демографічного складу користувачів за допомогою першої частини «Щоденника роботи». Виділені пріоритетні групи: діти, молодь, родини з маленькими дітьми, студенти, люди старшої вікової категорії, люди з обмеженими можливостями, самотні люди.

Проводився аналіз незадоволеного попиту користувачів завдяки «Зошиту обліку незадоволеного попиту». Матеріали картотеки доукомплектування передавалися у відділ комплектування.

Коментарі на сторінках соціальних мереж також допомагають вивченню соціальної думки про діяльність бібліотеки.

6. Соціокультурна та просвітницька діяльність бібліотек

Війна перекреслила та обмежила плани соціокультурної діяльності бібліотек, проте ті заклади, які залишилися відкритими для читачів, продовжували популяризувати кращі зразки української та світової літератури, українську мову. В бібліотеках можна було почитати, пограти, поспілкуватись та відволіктись від негараздів. Гарний настрій дарували численні літературно-мистецькі заходи, які проходили в приміщеннях бібліотек і поза ними. Гостями бібліотек були відомі українські та дніпровські громадські діячі, автори книг та митці. Протягом року проведено 989 масових заходів, які відвідали 14726 мешканців міста. У бібліотеках працювало 74 творчих об'єднання: 25 клубів, 40 гуртків, 4 лекторії, 1 вітальня, 1 школа, 1 студія, 2 бібліотеатри. До знаменних і ювілейних дат було оформлено 22 перегляди літератури та 378 книжкових виставок.

Національно-патріотичне виховання. Популяризація літератури про історію України. Пам'ятні та ювілейні історичні дати

У 2022 році, робота з питань національно-патріотичного виховання значно активізувалась та наповнилась новим змістом. У Центральній міській бібліотеці осередком популяризації цього напрямку є Бібліотека української діаспори імені сенатора Джона Маккейна (БУД), де відбуваються цікаві зустрічі з письменниками та громадськими діячами, презентації книг та виставок, проводяться екскурсії. З 2019 року шанувальники історії

відвідують лекції «Діаспоріани Чабана». За участі істориків і краєзнавців І. Кочергіна, Ю. Пахоменкова та О. Харлана відбулась презентація історичного мальопису «Оборона Замостя» - першого мальопису, створеного Українським інститутом національної пам'яті, де розповідається про події оборонних боїв за Замостя 1920 року в ході радянсько-польської війни, коли українські та польські союзні війська розгромили більшовицьку Першу кінну армію Будьонного. Мальопис став першим у майбутній серії коміксів УІНП «Слава Героям», які охоплюють низку героїчних сторінок української історії ХХ століття. Спільно з членами Національної Скаутської Організації України ПЛАСТ м. Дніпро, проведений вечір пам'яті з нагоди річниці смерті Володимира Пилишенка. Бібліотеку української

діаспори відвідали історики з Інституту археографії АН України. Для них цікаву і змістовну екскурсію по Бібліотеці української діаспори провів дніпровський історик Олег Репан.

У квітні 2022 року, у рамках фестивалю COW Design Biennale у Центральній міській бібліотеці відкрилась виставка плакатів та ілюстрацій «Разом ми сила». Дизайнери та художники світового класу 21 країни висловили свою солідарність з Україною та виступили з ініціативою створення плакатів та

ілюстрацій проти війни росії з Україною. Цього року на фестивалі представлено більш 100 робіт відомих дизайнерів з України, Польщі, Ірану, Мексики, Швейцарії, Італії, США, Франції, Туреччини, Японії, Китаю, Ізраїлю, Косово, Литви, Канади, Угорщини, Румунії, Південної Кореї, Узбекистану, Португалії. Кожна робота – це особистий погляд митця на біль та жахи війни ХХІ століття.

В рамках Фестивалю патріотичного кіно «Наша земля» відбувся допрем'єрний показ і обговорення з авторами документальної стрічки «Захищати та жити» із серії «Людські мости», присвяченої українським захисникам і кризовим психологам та покази фільмів «Україна: Військові потяги», «Україна: народжувати під вогнем», «Літургія протитанкових перешкод». Перегляд документального фільму «Фортеця. Маріуполь. Орест» пройшов в рамках фестивалю «Мандрівний Dokudays.ua». У документальному фільмі «Наші найперші» мова йшла про перших українських емігрантів у Канаді. З відеопривітанням до глядачів звернувся автор і продюсер Вахтанг Кіпіані. У лекційній залі Центральної міської бібліотеки відбувся перегляд документального фільму «Три Івани. Історії українців у Казахстані», у якому мова йшла про тих українців, які відбували покарання у Карагандинських таборах. У Бібліотеці української діаспори імені Дж. Маккейна пройшли зйомки патріотичного дитячого ролика «Діти України» від Департаменту молодіжної політики та національно-патріотичного виховання (канал ДніпроTV).

У Центральній міській бібліотеці відновилися лекції історичної тематики від ГО «Центурія». Експозиція фотовиставки «Нескорений Херсон», представляла кадри життя незламних херсонців під час рашистської окупації та була насичена непохитним прагненням людей до свободи. Більш детально матеріали виставки були представлені відвідувачам бібліотеки на її презентації.

З нагоди 190-річчя Олександра Поля у Центральній міській бібліотеці відбулась тематична лекція «Життя та смерть Степового Колумба» від краєзнавця, кандидата історичних наук і дослідника Максима Кавуна.

У березні Дніпровські міські публічні бібліотеки підтримали ініціативу українських бібліотек та приєдналися до патріотичного онлайн-флешмобу #Я_з_України. Фото і відео малюнків та творчих робіт учасників розміщені на веб-ресурсах бібліотек. Бібліотека на Червоному Камені запросила на захід дніпровську художницю Олену Забіяку. Діти та дорослі познайомились з творчими роботами мисткині, яка розповіла про те, як війна відобразилась у її творчих роботах; під час майстер-класу навчались створювати патріотичні малюнки за допомогою петриківського розпису. З нагоди 30-річчя від дня затвердження (1992) Верховною Радою України національного синьо-жовтого прапора Державним Прапором України відвідувачам бібліотеки була представлена виставка-репортаж «Прапор України – символ віри і надії».

Низка заходів пройшла у бібліотеках до Дня Соборності України. Відвідувачам Центральної міської бібліотеки у відділі галузевої літератури була представлена книжкова виставка «Це моя Україна, це моя Батьківщина». Користувачі Бібліотеки на проспекті Героїв та Бібліотеки на Тополі відвідали історичну годину «Єдина по обидва береги Дніпра» та веб-годину «Соборна мати Україна – одна на всіх, як оберіг». Для юних відвідувачів у Бібліотеці в Краснопіллі проведена година історичної правди «І обнялися береги одного вічного народу». Бібліотека в Рибальському провела коментований огляд літератури біля книжково-ілюстративної виставки «У єдності сила народу!». Бібліотекарі Бібліотеки на Набережній Перемоги підготували відео-публікацію «Єдина Україна».

До Дня пам'яті Героїв Крут у відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки відвідувачам представили книжкову виставку «І героїзм, і трагедія». У Бібліотеці на Мануйлівському пройшла година скорботи «В серцях людських не вмерли

Крути»; у Бібліотеці на Тополі – історична година «Горить свіча пам'яті...»; за участю учнів СЗШ № 109 проведена година-реквієм «Бій під Крутами: наш сум і звитяга» у Бібліотеці в Рибальському; у Бібліотеці в Краснопіллі для дітей середнього віку провели урок-реквієм «Понад Крутами вічність у сурми сурмить»; бібліотекарі Бібліотеки на Набережній Перемоги підготували відео-публікацію «Згадаймо юність, що горіла в Крутах».

З нагоди Дня вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні у відділі сімейного читання Центральної міської бібліотеки пройшла презентація книжкової виставки «Небесна Сотня: Герої не вмирають». У Бібліотеці на Червоному Камені жваво відбувався дискусійний діалог «Вони першими стали за гідність, за волю», під час якого кожен з присутніх мав можливість висловити свій погляд на події. Учні 9-го класу СЗШ № 109 було запрошено на патріотичну годину «Ціна свободи» до Бібліотеки в Рибальському, під час якої мова йшла про тих, хто ціною власного життя захищав ідеали демократії та вільну Україну. Діти взяли участь у тематичній вікторині та переглянули і обговорили фільм «Зима, що нас змінила». Бібліотека на Тополі представила відвідувачам веб-годину «Від Революції Гідності - до Країни Гідності». Традиційно учні НВК № 102 взяли участь у вахті пам'яті «Небесна Сотня. Зима, що нас змінила», яка була організована Бібліотекою в Краснопіллі. Пам'ять про полеглих на Майдані у Києві вшанували під час тихої акції «Ангели пам'яті» у Бібліотеці на проспекті Героїв.

Під час Днів пам'яті та примирення, присвячених пам'яті жертв Другої світової війни користувачам Бібліотеки на Червоному Камені була представлена книжкова виставка «Війна в художньому слові». Присутні ділились враженнями від прочитаних книг та художніх фільмів, згадували близьких, які не повернулись після війни. У Бібліотеці в Краснопіллі пройшли патріотичні читання «Перегортає пам'ять сторінки». Метою флешмобу «Сади Перемоги», який пройшов у Бібліотеці на проспекті Героїв, був заклик на підтримку протидії військовій агресії.

З нагоди Дня Незалежності України низка заходів проведена в Центральній міській бібліотеці: літературно-музична програма «Слово, моя ти єдина зброе!» (відділ галузевої літератури); лекція «Лесь Курбас і його берегиня» від М. Чабана, онлайн-зустріч з представницею української діаспори м. Рочестер Тамарою Денисенко «З Україною в серці» та презентація поповненої новими надходженнями колекції марок В. Пилишенка «Відображення війни в Україні на марках світу». По завершенні АРТ-марафону «З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ» (організатор студія - живопису «Веселка-АРТ») у Дніпровській Центральній міській бібліотеці оголосили переможця - Софію Трофименко, яка виконала всі умови конкурсу і створила надзвичайно чудові художні роботи. У відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки була розгорнута книжково-ілюстративна виставка «З Україною в серці». У Бібліотеці на Слобожанському відбулась двогодинна літературно-музична програма «Ти в серці моїм, Україно!» за участю клубу «Гармонія душі». В музичній програмі звучали українські народні та авторські пісні. Для дітей пройшов майстер-клас «З Україною в серці» з виготовлення вузликової ляльки Оранти та паперових сердечок.

До Дня Гідності і Свободи України у відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки пройшли патріотична година «Україна - територія гідності та свободи» та інформ-рев'ю «...За чисті душі, що злетіли в небо». Багато цікавих матеріалів було підбрано до медіа-години «Україна – країна нескорених», яку підготувала Бібліотека на Слобожанському. Бібліотека на Поля представила відвідувачам книжкову виставку-вшанування «Тільки тим історія належить, хто за неї бореться!».

Щороку, в четверту суботу листопада в Україні вшановується пам'ять жертв Голодомору. В Бібліотеці української діаспори імені сенатора Джона Маккейна відбувся пам'ятний вечір «Голодний 33-й рік», під час якого мова йшла про Голодомор 1932-1933 років та його страшні наслідки: свідки страшних злочинів ділились своїми спогадами;

присутні побачили, як мистецтво намагалось розповісти світові про страшну трагедію в Україні; дізналися про цікаві факти з біографії письменника української діаспори Василя Барки, розглянули сюжет його роману «Жовтий князь» та розкрили таємницю його назви; переглянули та обговорили основні моменти першого художнього фільму про Голодомор на Україні «Голод-33», знятого за мотивами роману «Жовтий князь». Наприкінці заходу була запалена свічка пам'яті мільйонам безневинно замучених голодом українців. У лекційній залі для мешканців міста відбувся концерт-реквієм «Запали свічку». У відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки пройшла година пам'яті «Голодомор - невиліковні сльози України». Другій річниці створення Музею спротиву голодомору у була приурочена презентація виставки графічних робіт художниці Юлії Лисенко «Трагедія українського села 1920-х - 1930-х років мовою книжкової графіки». До Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту у відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки була створена книжкова виставка «Трагічні уроки історії».

Протягом року у бібліотеках оформлялись книжково-ілюстративні виставки приурочені: Дню Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дню скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні, Дню хрещення Київської Русі-України, Дню Незалежності України, Дню українського козацтва та ін.

Народознавство. Народні свята і традиції. Популяризація української мови

Значна кількість різноманітних масових заходів проводилась у бібліотеках з популяризації народознавства. У Бібліотеці української діаспори, в рамках проекту «Діаспоріана» пройшла лекція Миколи Чабана «Новорічні та різдвяні традиції української діаспори». За участю молодих поетів та письменників Дніпра у Центральній міській бібліотеці проведена костюмована косплей-вечірка «Літературний вечір». Відділ ком'юніті організував бібліомандрівку «Новий рік в різних країнах світу». Андріївські вечорниці - час, коли традиції оживають. В день святого Андрія Первозваного у Центральній міській бібліотеці Дніпровська станиця «Пласт» та бібліотекарі Бібліотеки на Данила Галицького частували гостей веселощами та розвагами. Пластуни змагалися у конкурсах, вгадували українські пісні та знайомилися з традиціями свята. Відділ галузевої літератури Центральної міської бібліотеки підготував бібліоглобус «Традиції зимових свят у різних країнах світу» та представив відвідувачам книжково-ілюстративну виставку «Магія зимових свят» і книжкову інсталяцію «Новорічна ялинка». У відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки відбулась презентація художньої виставки «Новорічна» від учнів ДДХШ № 2. Вихованці студії живопису «Веселка АРТ» презентували у відділі ком'юніті яскраву і чарівну виставку художніх робіт «Новорічні дива», присвячену новорічним святам. Іноді без світла, попри всі негаразди, у відділах Центральної міської бібліотеки пройшла серія новорічних майстер-класів для дітей та дорослих, під час яких виготовляли сніжинки, ялинки, символи нового року, підсвічники та ще багато яскравих і потрібних речей. Бібліотека на Набережній Перемоги запросила своїх користувачів на вечір гарного настрою, посмішок та сюрпризів. Чудову святкову атмосферу на вечорі створював творчий колектив «Гармонія». Для Учасників клубу «Тепла вітальня»

Бібліотека на Червоному Камені організувала святкову зустріч «Ой, зима, зима, веселіш пори нема..». Бібліотекарі гостинно привітали членів клубу та ознайомили з виставками літератури «Народним умільцям», «Рецепти довголіття», «Українські страви». Для дітей, у Бібліотеці в Краснопіллі, відбулось новорічне свято «Книжкова бібліоподорож у новорічний дивосвіт». Цікаво й захоплююче проводили своє дозвілля маленькі читайлики Бібліотеки на Червоному Камені. У відділі сімейного читання та дозвілля під час «Книжкових кучугур» були і вікторини, і змагання між командами. У Бібліотеці на проспекті Поля пройшов новорічний квест «Лабіринтами прочитаних казок» для дітей 13-14 років. На майданчику біля Бібліотеки на Мирному відбувся творчий конкурс «Веселий сніговик».

В рамках новорічного марафону в Центральній міській бібліотеці відбулися майстер - класи від бібліотекарів бібліотек – філій: паперкрафт «Санта» від бібліотеки на Щепкіна, «Різдвяна прикраса – 2023», «Новорічна свічка» від бібліотеки на Повітрофлотській, майстер-клас з в'язання та «Новорічна прикраса з фетру» від бібліотеки в Краснопіллі, «Майстерня Святого Миколая» та «Символ нового року», «Новорічне оригамі» від бібліотеки на проспекті Героїв, «Сніговик поспішає на свято» від бібліотеки в Таромському.

«Створюємо ялинку побажань на 2023 рік»; святкові програми «Добрими ділами славлять діти Миколая» від бібліотеки на Червоному Камені та «Новорічна казка для малят» від бібліотеки на Калиновій; лекція «Новорічна Україна» від бібліотеки на Перемозі; бібліомандрівка «Новий рік в різних країнах світу» від бібліотеки на Великій Діівській та гра-квест «У пошуках новорічного настрою» від бібліотеки на Козака Мамає, молодіжна вечірка «Андріївські

вечорниці» від бібліотеки на Данила Галицького.

У Бібліотеці на Слобожанському у грудні відбулися майстер-класи з плетіння з кукурудзяного листа «Різдвяний янгол» від майстрині Світлани Катюшиної і бібліотеки на проспекті Миру; «Новорічний чобіток» з виготовлення новорічної прикраси на ялинку з фетру та хутра від бібліотеки на Роторній; засідання клубу «Гармонія душі»; музична програма «Новий рік на поріг»; бібліотека на Гайовій представила «Різдвяні посиденьки», бібліотека на Калиновій презентувала театралізовану ігрову програму «Різдвяні зустрічі».

У бібліотеці на Олександра Поля для дітей було організовано новорічний кінопоказ та святкове засідання творчої майстерні «Ясниця» «Сорочка на Варвару» за участю 15 дніпровських майстринь з вишивки та Любові Дрогомирецької, керівника мистецького дому «Гобівка», м. Івано –Франківськ.

Низка заходів у бібліотеках була присвячена святу Різдва Христового. Кандидат історичних наук та старший науковий співробітник Музею історії Дніпра Юрій Берестень провів лекцію «Різдво у Катеринославі: мультикультурні традиції святкування». У Бібліотеку української діаспори з колядками завітали юні пластуни з організації ПЛАСТ Дніпро. Діти показали свою майстерність у виконанні колядок, а також дізналися багато

цікавого у святкуванні народних звичаїв з минулого українського народу. В лекційній залі Центральної міської бібліотеки студенти Дніпровського фахового мистецько-художнього коледжу культури (керівник Л. Колтиріна) представили святкову лялькову виставу «Різдвяний вертеп». Народний театр «Чародій» привітав відвідувачів відділу комьюніті святковою виставою «Аліса у Задзеркаллі». Весело і цікаво провели дозвілля діти, під час «Різдвяного літературного пряника» вони створювали свій «кулінарний шедевр», відгадували питання вікторини, знайомилися з новими книжками. Пізнавальним і смачним був майстер-клас від рестораторки Олени Булах « Ніч перед Різдвом 12 пісних страв». У Бібліотеці на проспекті Слобожанському пройшли різдвяні посиденьки – Christmas Eve «Мандрівка різдвяними традиціями: Україна - Англія» за участю бібліотекарів Бібліотеки в Рибальському. Мова йшла про історію святкування католицького та православного Різдва, після чого присутні взяли участь у новорічній вікторині та навчилися виготовляти витинанку «Янголятко».

До Великодніх свят Бібліотека в Краснопіллі для дітей та юнацтва провела етногодину «Великдень – Великий день». В арт-просторі Бібліотеки на Червоному Камені була організована святкова майстерня «Великодні прикраси», до якої долучилися діти переселенців з окупованих територій. У Бібліотеці на Тополі пройшов майстер-клас «Великодні сувеніри». Майстер-клас «Великодній вернісаж» відбувся в Бібліотеці на Парусі. Про народні традиції підготовки до Великодня та святкування великодніх днів читачів бібліотеки познайомила книжкова виставка, а створити святковий і піднесений настрій допоміг майстер-клас з розфарбовування великодніх писанок.

У нашого народу є багато цікавих календарних святкувань, традицій, які коренями йдуть у глибоку давнину. У народі свято Трійці називають «зеленим» літнім святом. В Бібліотеці на Слобожанському проведена музична програма «Зелені свята». Для дітей бібліотекарі Бібліотеки на Парусі підготували народознавчу скарбничку «Материнкою й любистком завітчаєм свій дім». Діти переглянули книги та дізнались безліч цікавих фактів про свято, відгадували загадки, читали вірші про рослини – «здоровинки», слухали легенди та оповідки. В Бібліотеці на Червоному Камені під час зустрічі у гуртку «Конвалія» мова йшла про народні звичаї та корисні властивості польових рослин. Зелені віночки діти виготовляли у гуртку «Берегиня» в Бібліотеці на Поля під час майстер-клас «Зелене свято у травах іде» та майстер-класі «Трійця трьома святами багата» у Бібліотеці на Тополі.

«Вишиванку одягаємо – перемогу наближаємо!»), і програмі якого були майстер-клас з вишивки, покази мультфільмів та пізнавальних роликів про національні орнаменти. Під гаслом «Вишиванку одягаємо – перемогу наближаємо» пройшов тематичний вечір «Вишиванка - свято української душі» у Бібліотеці на Тополі. У Бібліотеці на проспекті Миру відбулась народознавча подорож «Вишиванка – генетичний код нації». Впродовж дня читачі знайомилися з літературою,

Вишита сорочка - оберіг, символ здоров'я, добробуту та краси, щасливої долі й родової пам'яті, любові та святковості. За ініціативою Центральної міської бібліотеки з нагоди Всесвітнього дня вишиванки відбувся флешмоб #що_для_тебе_вишиванка. За участі Центру соціальних ініціатив і волонтерства ДНУ і Благодійного фонду «За майбутнє України» у бібліотеці відбулось свято «Вишиванку одягаємо – перемогу

представлену на книжковій виставці, демонстрували свої гарні вишиванки. Читачі, родина Савченко, взяли участь у флешмобі до Дня вишиванки на сторінці у Фейсбук. Бібліотека імені Олесея Гончара презентувала книжково-ілюстративну виставку «У цих вишиванках пісня й лани незорі». Бібліотекарі розповідали про цікаві традиції, історію виникнення свята, відомих українців, які зробили вишиванку модним трендом. Всі охочі знаходили власні імена, зашифровані у вишитих символах. Юні відвідувачі бібліотеки в Таромському взяли участь у флешмобі «Вишиванку одягаємо – перемогу наближаємо» - читали вірші про вишиванку, розмальовували картинки з українським національним одягом та позували зі своїми малюнками на фоні виставки - інстиляції. Флешмоб «Нитковий піксель» пройшов у Бібліотеці на проспекті Героїв. Бібліотекарі підготували розповідь про сучасні українські вишиванки, цікаві факти з їх створення. Для святкової атмосфери всі взяли участь в оздобленні вікна піксельною вишиванкою. Відвідувачам Бібліотеки на Лікарняній була представлена книжково-ілюстративна виставка «Бережи українське – носи вишиванку».

2023 рік проходив під гаслом Десятиріччя української мови. Особливо барви української мови розкривались під час заходів, присвячених Міжнародному дню рідної мови, Дню слов'янської писемності і культури, Міжнародному дню писемності, Дню української писемності та мови.

В рамках проєктів «Українською, будь ласка» та «Українська light або говоримо українською легко» на сторінках соцмереж закладу постійно розміщувалася інформація на допомогу вивчення української мови та популяризації україномовних книг з фондів закладу. Краєзнавець Микола Чабан прочитав курс лекцій в рамках програми «Українською, будь ласка».

Міжнародному дню рідної мови у Бібліотеці на Червоному Камені був присвячений мовно-поетичний етюд, під час якого читачі виразно декламували вірші українською мовою. Бібліотека імені Олесея Гончара провела мовознавчу мозаїку «Відчуй смак української мови». Семикласники СЗШ № 134 дізналися багато цікавинок про мови світу та українську мову, поповнили свій словниковий запас маловживаними словами зі словника Б. Грінченка, порозгадували мовні загадки, насолодилися віршами про мову Ю. Рибчинського та посміялися з веселих гуморесок П. Глазового. Захід завершився чудовим флешмобом. У Бібліотеці на проспекті Героїв проведено урок української мови «Рідну мову Знаю, Люблю і Поважаю!» для учнів 5 класу СЗШ № 73. У Бібліотеці на проспекті Героїв діти змагались у ерудит-турнірі «Мова - це важливо».

В День української писемності та мови бібліотекарі та відвідувачі бібліотек писали Всеукраїнський радіодиктант Національної єдності – 2022.

Святу була присвячена лекція Миколи Чабана «Січеславська говірка: зберегти не можна забути». Мова йшла про особливості діалектів та мовлення на Січеславщині. Присутні отримали багато інформації про село Волоське, що на Дніпропетровщині та його мешканців - волохів, які

мали власні мовленнєві звички; про походження різних українських прізвищ та топонімів, що зберігають історію нашого краю; про діяльність письменників Івана Манжуру та Адріана Кашенка, яких називають творцями українського слова на Катеринославщині; дізналися про мовні звички лоцманів Дніпрових порогів, що є нащадками запорізьких козаків; ознайомилися з творчістю письменника і мовознавця Василя Чапленка, автора

«Історії української літературної мови». Висновки заходу підсумував дніпровський мовознавець, професор Анатолій Поповський, який відзначив, що Січеславщина - це край, який дав великий розвиток українському слову та становленню української літературної мови, стараннями талановитих уродженців нашого краю. У Бібліотеці на Тульчинському відбувались зустрічі у Клубі «Мова єднає». Ведуча Клубу, Наталія Лутченко, краєзнавець, автор книги «Підпільна організація АНД району м. Дніпропетровська», колишня вчителька СЗШ №68 завжди надихає та заохочує інших співрозмовників спілкуватися українською. Учасники клубу виконували літературні завдання, декламували улюблені вірші, читали уривки із творів І. Нечуй-Левицького «Кайдашева сім'я», І. Франка «Перехресні стежки».

У Центральній міській бібліотеці в 2022 році розпочав роботу розмовний клуб української мови «Єдині», на заняттях якого читачі отримують рекомендації та практичні навички для подолання мовного бар'єру і поглиблюють знання з української мови. 3 листопада у Бібліотеці на проспекті Олександра Поля проводяться заняття розмовного клубу «Йой: бадьора українська».

Краєзнавство

Краєзнавство є невід'ємною частиною діяльності бібліотек. Значною популярністю серед мешканців міста користуються лекції дніпровських краєзнавців. На часі була лекція М. Чабана «Маріуполь – Дніпро: культурні містки», під час якої мова йшла про перші культурні «містки» між містами часу Катеринославської губернії, що згадувались у роботах Д. Яворницького, до сучасності. Присутні переглянули світлини Маріуполя часів німецької окупації, в ході чого провели паралелі з сьогоденням цього багатостраждального міста. В Бібліотеці української діаспори відбулася презентація книги Миколи Чабана «Серце бентежне» - документальної оповідь про призабуту постать земського діяча колишньої Катеринославської губернії, приват-доцента Харківського університету І. Г. Василенка (1853-1892). З 2022 року в Бібліотеці української діаспори розпочались лекції від дніпровського історика Ю. Берестеня в рамках історико-краєзнавчого екскурсу «Сторінками історії Дніпра» - «Становлення волонтерського руху в Катеринославі: до історії Дамського комітету Товариства з надання допомоги пораненим та хворим військовим (1877-1878рр.)», «Біженці в роки першої світової війни 1914-1917: Катеринославський досвід» тощо. Лекції історика Ю. Пахоменкова можна було послухати в циклах мілітарних студій «Катеринославські війни» та «Отамани Придніпров'я». У Центральній міській бібліотеці, під час зустрічі з дніпровським краєзнавцем і гідом Іриною Харченко, організованої бібліотекарями Бібліотеки на Незламній, присутні дізнались про цікаві історичні факти та таємниці не лише міста, а й Дніпропетровщини. Бібліотека на Набережній Перемоги провела краєзнавчу - мультимедійну презентацію - «Таємне стає явним! І це про наш край!». З метою популяризації історико – краєзнавчої літератури у Бібліотеці в Таромському була влаштована книжкова виставка-персоналія «Михайло Лоян – творча спадщина земляка», приурочена 135-річчю від дня народження краєзнавця. Для ознайомлення з краєзнавчою літературою у бібліотеках влаштовувались книжково-ілюстративні виставки.

Правознавство

Протягом року бібліотеки продовжували свою діяльність у сфері правової освіти населення. У Бібліотеці української діаспори імені Джона Маккейна пройшла зустріч дніпровських волонтерів з італійським юристом і прокурором Джовані Кесслером. В рамках Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Dokudays UA у

співпраці з ГО «Приазовська правозахисна група» був проведений показ документальної стрічки «Синдром Гамлета». Бібліотекарі Бібліотеки на Парусі провели у Центральній міській бібліотеці правознавчу гру «Щастя - дитині, миру - країні!», під час в ігровій формі познайомили юних учасників зі своїми правами.

Конституція увійшла в наше життя, як головний оберіг державності і демократії, гарант незалежності і соборності України. З нагоди Дня Конституції у Центральній міській бібліотеці в рамках лекторію «Цікаве про рідний край» М. Кавун прочитав лекцію «Українські конституції: історичні традиції державотворення»; за участі «REHAB CENTER» було організоване свято для дітей. Бібліотека в Краснопіллі провела годину історії «Оберіг нашої державності». Юні читачі Бібліотеки на Червоному Камені взяли участь в інформині «Конституція для всіх: і великих, і малих».

Необхідність популяризації Правил дорожнього руху, особливо серед дітей, завжди є актуальною. У Бібліотеці на Набережній Перемоги пройшов урок безпеки –«Цього вимагає життя». Поліцейські патрульної поліції зустрілись з малечою дитячого садочку № 355 та цікаво в ігровій формі розповідали про те, як важливо знати та виконувати правила, знаходячись на дорозі.

Популяризація природничих та екологічних знань

За участю дніпровської організації «Пласт» у Центральній міській бібліотеці пройшов патріотично-екологічний квест «Добрі справи». Під егідою проекту «Сади Перемоги», пройшло засідання екоклубу «Конвалія» в Бібліотеці на Червоному Камені. Засновниця клубу Г. Сікун розповіла про сучасний активний рух «Городні війська України» та закликала посадити сади Перемоги на дачі чи на балконі, у своєму домогосподарстві чи прибудинковій території.

Здоровий спосіб життя

Здоровий спосіб життя - актуальна проблема сучасного суспільства, адже здоров'я вважається найвищою суспільною цінністю. Бібліотеки популяризували здоровий спосіб життя та оздоровчі методики серед різних категорій читачів. З нагоди Всесвітнього дня безпеки харчових продуктів у відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки була оформлена книжкова виставка «Безпека харчових продуктів». У Бібліотеці на Набережній Перемоги у гуртку «Плейстик» проходили заняття з китайської гімнастики. До Міжнародного дня шахів у бібліотеках проходили ігрові турніри.

Популяризація літератури з питань сімейного виховання, утвердження статусу жінки

Щороку, у травні, ми шануємо наших матерів під час свята Дня матері. Бібліотека в Таромському влаштувала свято «Моїй улюбленій матері». До бібліотеки завітали діти, щоб прочитати вірші, присвячені матерям та власноруч зробити святкові листівки. Святкували День матері і в Бібліотеці на Парусі. Діти із задоволенням розповідали про своїх мам та малювали для них малюнки. У Бібліотеці на Червоному Камені провели святковий флешмоб, під час якого ознайомили читачів з історією виникнення свята. У Бібліотеці на проспекті Миру до Дня батька пройшла етикет-година «Я люблю свого тата». Дню матері та Дню батька були присвячені лекції Миколи Чабана у Бібліотеці української діаспори.

До Дня родини у бібліотеці на Червоному Камені пройшов читацький марафон «Сім'я - це будинок, де сміється душа». Родини згадували прислів'я, перегорнули чимало книжок, щоб знайти перлини народної мудрості про родину, а потім побудували з книжок справжні фортеці, в яких ніщо не буде загрожувати новим героям казок.

Популяризація дитячої літератури. Робота з юнацтвом і молоддю

Бібліотеки вже давно стали майданчиком для проведення дозвілля і розвитку творчих нахилів дітей, юнацтва та молоді. У квітні в Центральній міській бібліотеці розпочав роботу Простір психологічної реабілітації для дітей та дорослих РЕНАВ center. Основна мета РЕНАВ center - відновлення психічного здоров'я людей, які постраждали внаслідок бойових дій на території України. Заняття проводили волонтери Благодійного фонду «ЗА МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ» та волонтери-психологи ДНУ імені Олесея Гончара.

2 квітня народився Г.Х. Андерсен, на казках якого виросло не одне покоління. Саме в цей день відзначається Міжнародний день дитячої книги. З цієї нагоди у дитячій зоні Бібліотеки на Червоному Камені проведена гра-конкурс «Казка плюс пригода, читаю з насолодою», під час якої діти ознайомились з книжковою виставкою-порадою «Прочитай - поміркую, якщо зможеш намалюй», а потім малювали героїв з книг, які їм сподобались.

Під час Всеукраїнського тижня дитячого читання маленькі читачі Бібліотеки на Червоному Камені слухали українські казки у виконанні провідного бібліотекаря Марини Умної. Також у бібліотеці була проведена онлайн зустріч «Пориньте у світ цікавих історій разом з Еліною Заржицькою». Авторка читала свої казки, а бібліотекарі познайомили присутніх з її книгами, представленими на книжковій виставці.

Міжнародний день захисту дітей в Центральній міській бібліотеці був відзначений святом «Дитинства чисте джерело». День був насичений подіями, привітаннями, подарунками та приємними зустрічами. Бібліотека імені Олесея Гончара провела свято «Ми діти твої, Україно!». Дітлахів познайомили з цікавими фактами з життя і творчості письменника, ім'я якого носить бібліотека; провели майстер-клас із виготовлення листівки з соняхами та голосні читання уривків з твору О. Гончара «Соняшники»; бадьоро пройшла вікторина-гра «Подорож у казку». Після закінчення заходу всі бажаючі мали можливість пограти у настільні ігри. Бібліотека на Червоному Камені здійснила бібліотечний десант просто неба біля Краснокам'янського озера. Хвилинки-розминки для дітей, веселі загадки для кмітливих, перегляд книг, бліц-опитування «Про що мріють діти..» запальні танці, все створювало атмосферу свята для дітей. Відвідувачі Бібліотеки на проспекті Героїв взяли участь у акції - малювальний ланцюг «Малюнок миру». Маленькі відвідувачі намалювали синьожовті серце і метелика фарбою на вікні, на що перехожі аплодували і фотографувались на фоні бібліотеки. Дніпровський міський театр ляльок показав маленьким відвідувачам Бібліотеки на Перемозі виставу «Колискова для мишеня». Мультфільм «Чіп і Дейл. Бурундучки – рятівнички» діти переглянули та обговорили у кінозалі Бібліотеки на проспекті Поля, а в Бібліотеці на Тополі - анімаційний фільм «Сімба».

Шанувальників Поттеріани у Центральній бібліотеці зібрав квест «Гаррі Поттер і таємні реліквії». Діти шукали таємні реліквії, блукали лабіринтами Хогвортсу, відчиняли замки за допомогою магічних заклинань.

В Бібліотеці на Набережній Перемоги проходили заняття у інклюзивному гуртку «Мальва» спільно з волонтерами Центру соціальних ініціатив і волонтерства ДНУ імені Олеся Гончара.

День Святого Валентина - одне з улюблених свят підлітків та молоді. Відділ галузевої літератури святково прикрасила інсталяція «Книжкове серце», а відвідувачам була представлена книжково-ілюстративна виставка «Світ починається з любові». Бібліотека на Тополі для підлітків провела майстер-клас «Під знаком Купідона», під час якого виготовляли «валентинки».

Популяризація української художньої літератури та читання

Чільне місце в роботі бібліотек займає популяризація творів українських класиків художньої літератури та сучасних авторів. Протягом року мешканці міста відвідали численні заходи та знайомились із розмаїттям книжкових виставок.

У Бібліотеці української діаспори імені Джона Маккейна вшанували пам'ять Олени Теліги. Разом з Січеславська Просвіта за сприяння Український інститут національної пам'яті та Науково-ідеологічний центром ім. Д. Донцова провели вечір присвячений 80-ій річниці загибелі видатної українки. На заході пролунали спогади сучасників поетеси: Донцова, Маланюка, Лятуринської, Штуля-Ждановича, також декламували її вірші і обговорювали цікаві факти з біографії і творчості, були представлені рідкісні світлини Олени Теліги, її книги та видання інших авторів про неї. В Бібліотеці української діаспори в рамках проекту «Кінозал вихідного дня» відбувся перегляд історичного блокбастеру «Чорний ворон» - екранізації історичного роману Василя Шкляра «Залишенець». Перед переглядом глядачів за допомогою відеозв'язку привітав автор роману, а про історичну канву самого фільму, а саме - про події сторічної давнини, постать легендарного отамана і аналогії із сьогоденням - розповів дніпровський історик і краєзнавець Юрій Пахоменков.

У відділі галузевої літератури Центральної міської бібліотеки читачам була презентована книжкова виставка «Обличчя українського солдата в сучасній українській літературі».

Дніпровський автор Дмитро Бондаренко у Бібліотеці української діаспори презентував читачам свій новий роман «Неочікувана робота». Гучно, яскраво, етнічно і цікаво пройшла літературно-музична програма «Світи баби Гавришихи» від відомого письменника Олега Гавриша в тандемі з рок-гуртом BANDERSTADT. У програмі були містичні історії, український рок, малюнки для військових від глядачів та автограф-сесія.

У 2022 році виповнилось 300 років від дня народження мислителя, філософа, богослова, просвітителя-гуманіста, поета, людини світу і символу України - Григорія Сковороди. У листопаді бібліотеки закладу розпочали цикл заходів ювілею Григорія Сковороди з літературної зустрічі «Пізнаний і непізнаний Сковорода» від завідувачки відділу сімейного читання Центральної міської бібліотеки Олени Петренко та акції «Афоризми Григорія Сковороди вустами перехожих».

В лекційній залі Центральної бібліотеки відбулась літературно-музична програма «Музичний портрет часів Григорія Сковороди». Захоплююче й зворушливо звучала розповідь завідувачки відділу сімейного читання О. Петренко про складний життєвий і творчий шлях поета під час літературної зустрічі з читачами «Пізнаний і непізнаний Сковорода». У відділах бібліотеки жваво шукали відповіді на запитання квест-марафону «Світ ловив мене, та не спіймав» три команди гравців, які розділились на дітей, підлітків і дорослих. Переможці, команда підлітків, отримала Сертифікат на безкоштовну екскурсію до Музею історії Дніпра. Цікаві пізнавальні заходи пройшли у відділі мистецтв, де відвідувачі ознайомились із книжковою виставкою-персоналією «De libertate», брали участь у музичному калейдоскопі «Заграй на сопілці як Сковорода» та літературних читаннях «Григорій Сковорода: поезії, афоризми, байки». Також разом читали афоризми, уривки поезії Сковороди, слухали пісні, які написав сам композитор, та сучасні естрадні та реп-композиції на його тексти. Відбувся концерт-огляд «Григорій Сковорода: музичні подорожі разом», його підготували учні, викладачі дніпровських ДДМШ №2,3,10,12,19, студенти Академії ім.М.Глінки та Юридичної академії МВС, учні мистецьких шкіл Царичанки, Черкаського та Слобожанського району. Відвідувачам бібліотек на проспекті Олександра та проспекті Слобожанському були представлені книжково-ілюстративні виставки «Правила життя Григорія Сковороди» та «Філософія Сковороди» (однойменна віртуальна виставка була розміщена на каналі You Tube).

Щороку, в березневі дні, у бібліотеках вшановують пам'ять Кобзаря України – Тараса Шевченка. Бібліотеки активно взяли участь у Всеукраїнському флешмобі «Шевченко закликає, Україна перемагає». Бібліотекарі Бібліотеки на Лікарняній разом з читачами прочитали та виклали на свою сторінку у Фейсбук записи віршів поета, які актуальні і в наші дні. Захід був спрямований на підняття українського духу та волі до спротиву, на боротьбу з ворогом за відновлення територіальної цілісності та перемогу України. У Бібліотеці на Червоному Камені влаштували книжкову виставку «.. І буде мир, і буде мати і будуть люди на землі». Бібліотекарі, діти та дорослі читали улюблені рядки віршів Кобзаря, знімали відео та викладали на сторінку бібліотеки у Фейсбук. Літературно-бібліографічна екскурсія «Невідомі грані таланту Кобзаря» була проведена у Бібліотеці на Повітрофлотській.

Популяризація літератури з естетичного виховання та мистецтва

Незважаючи на обставини, пов'язані з війною, у бібліотеках, а особливо у відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки, відбувались мистецькі заходи. Активну участь у підготовці та проведенні заходів брали професійні музиканти, композитори та співаки, аматори міста.

Чимало митців, поетів і музикантів у Центральній міській бібліотеці зібрались на благодійний «Добрий Чет» (організатори - Сніжана Біла, Євген Лесін та Школа сучасного образотворчого мистецтва та дизайну ім. Вадима Сідура). Усі зібрані кошти були направлені на пошив літніх берців для бійців ЗСУ. Трохи гумору, багато патріотичного болю про війну, про колишнє життя, про кохання. Із сердець

виливалось так багато почуттів, що, почалась імпровізація у виконанні всіх присутніх музикантів. Як важливо в непрості часи не втрачати стійкості, не втрачати віри в людей, в справжні одвічні цінності. Людям творчим в такі часи завжди приходиться на допомогу музика і поезія, і їх найкраще поєднання – пісня. Центральна міська бібліотека і літературно-музична вітальня «Відлуння» провели творчу зустріч із поетами і бардами Дніпра та Кам'янського «Нас єднає пісня посеред війни»; вечір «Я обираю свободу», був приурочений 45-річчю від дня загибелі у Парижі Олександра Галича. Твори О. Галича та інших авторів звучали у виконанні членів БардАртКлубу м. Дніпро. Завітали на зустріч й барди та поети з Бахмута, Северодонецька, Кам'янського та Дніпра. Вишенькою на торті став візит Вадима Гефтера, організатора фестивалю «Облака» ім. Олександра Галича. Цього вечора кожна пісня мала цікаву історію, а вірші торкалися серця, згадувались минулі часи, було про що поміркувати і з чого посміятися. Центральна міська бібліотека спільно з творчим об'єднанням «БардАртКлуб» запросили шанувальників поетичного слова і авторської пісні на літературно-музичну програму «Слово, моя ти єдина зброе!», під час якої відбулись виступи відомих поетів та виконавців авторської пісні з Харкова, Полтави, Кам'янського та Дніпра.

До 100-ї річниці від дня створення театру «Березіль» у Бібліотеці української діаспори відбулась зустріч з письменником і краєзнавцем Миколою Чабаном, який прочитав лекцію «Лесь Курбас і його «Березіль».

Шанувальники музики відвідали у відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки музичний вернісаж композитора Гордія Ємельянова. У програмі звучали власні твори автора та його оранжировки відомих музичних творів, в тому числі, й українських. Молодий композитор був гостем «Музичних зустрічей» у Бібліотеці на Слобожанському та відвідав Бібліотеку на Червоному Камені з програмою «Музичний подарунок від широкого серця». Частими гостями у Бібліотеці на Набережній Перемоги були учні ДДМШ № 15 (директор М. Чекалкіна). Користувачі бібліотеки залюбки відвідували їх чудові літературно-музичні програми.

Протягом серпня-вересня у відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки проходили різноманітні майстер-класи з рукоділля для відвідувачів Університету третього віку та для тимчасово переміщених осіб з Маріуполя. У Бібліотеці у Таромському для відвідувачів гуртка «Фантазія», проведені творчі заходи: до 100-річчя від дня народження Марфи Тимченко - майстер-клас «Петриківка – душа України»; до 80-річчя від дня народження майстра художнього розпису В. Падуна - ізотерапія «Видатний художник Дніпропетровщини» та майстер-клас «Без душі немає картини». Діти знайомились з оригінальними авторськими стилями митців і спробували намалювати малюнки, використовуючи техніку митців. У Бібліотеці на проспекті Поля на майстер-класи збирались учасники творчої майстерні «Ясениця». Гостею одного з них була майстриня вишивки Анна Баранеску. Майстрині з вишивання збирались у гуртку прикладного мистецтва «ЕтноХата» у Бібліотеці на Набережній Перемоги. До Міжнародного дня лялькаря Бібліотека на Червоному Камені для малечі підготувала лялькову виставу-казку «Крилатий, волохатий та масляний».

Популяризація культурної і літературної спадщини зарубіжних країн

Протягом року бібліотеки популяризували надбання світової культури і літератури. Бібліотекарі відділу літератури іноземними мовами Центральної міської бібліотеки за допомогою масових заходів і книжкових виставок розкривали багатомовний фонд, створювали умови для самоосвіти користувачів. Відділ співпрацював з офіційними та громадськими представництвами іноземних країн в місті та країні.

У 2022 році були проведені: веб-квест «Різдвяна містерія», переможці якого отримали призи від Почесного Консульства Австрійської Республіки та онлайн вікторина «Великі австрійці – ювіляри 2022 року»; з Гете-Інститутом в Києві акція Тижень читання #знайдисвоюкнижку#, пройшли читання адвент-історій з книги німецької авторки Мартіни Баумбах «Різдво на Бузиновій вулиці», книги Отфріда Пройслера «Маленька відьма», уривків з книжок німецької авторки Керстін Гір «Замок у хмарах» та німецького письменника Яноша (Г.Еккерта) «Ах, ця чудова Панама!»; за проектом «Зелена бібліотека» (за грантом Гете-Інституту в Україні) були проведені гра в «ЕКО-МЕМО» та гра «Сортування сміття-це шлях до кращого життя», квест «Добрі справи»; за проектом «Мова. Культура. Німеччина» показано онлайн-виставу в стилі японського традиційного театру камішібай (у показі були використані ілюстрації Петри Лефін) та покази казки «Бременські музиканти» та Різдвяної історії «Ісус народжується» – німецькою та українською мовами.

За проектом «Послухай!» прозвучали уривки з книжки молоді української авторки Васіліси Мазурчук (Трофимович) «Казки Донбасу» та книги дніпровського автора Олега Гавріша «Казки баби Гаврішихи».

Дуже емоційно в Бібліотеці української діаспори пройшла зустріч з письменницею Ксенією Фукс. Ксенія, яка зараз проживає в Німеччині, розповіла про свій творчий шлях, особисте життя, поділилася планами на майбутнє та презентувала свої книги.

З нагоди 425-річчя від дня першої публікації п'єси «Ромео і Джульєтта» Вільяма Шекспіра у Центральній міській бібліотеці проведена літературно-музична програма «Мелодія кохання». Неймовірно масштабне дійство музичної вистави глядачам представили учні музичних шкіл нашого міста. Дитячий оркестр занурив гостей у Середньовічну Італію.

Бібліотека на Червоному Камені для дітей підготувала казкову гру «Подорож Читасика в Країну Див», присвячену 190-річчю від дня народження англійського письменника Льюїса Керролла.

Разом з бібліотекарями, діти здійснили подорож сторінками книг, які представила колекціонерка, юна читачка Аліса. Чудова колекція вразила навіть бібліотекарів, що бачили багато книжок. Є в колекції і книги-ігри, книги-панорами. А цього нового року отримали книгу із Китаю, Шань Дань Лаожен (Санта-Клаус) представив китайською версією знаменитої Аліси. На сьогодні, в її власній колекції 15 різних Аліс. По мотивам Керролла діти весело перевтілювались у героїв казки та блукали сходишками іграшкового замку, діставали ключі від дверей та шаф, відповідали на питання вікторини, грали у шахи, та крокет фейсбук <https://fb.watch/aZeTb8yVzN/>.

З нагоди 150-річчя роману Жуля Верна «Навколо світу за 80 днів» у бібліотеці відбувся літературний круїз для підлітків.

До Дня Європи Бібліотека на Червоному Камені організувала бібліотревел. Бібліотекарі ознайомили присутніх з книжковою виставкою-екскурсією «Європейські письменники – дітям», а потім провели майстер-клас, на якому виготовляли символічне сердечко.

У Бібліотеці на Набережній Перемоги працював гурток англійської мови «Вивчаємо англійську» для дітей та підлітків, в тому числі - тимчасово переміщених. Декілька раз пройшли засідання у гуртку англійської мови «Fun English wit library» у Бібліотеці в Рибальському, на яких діти вивчали теми «Кольори та цифри», «Одяг» тощо.

7. Програмно-проектна діяльність

У зв'язку з реорганізацією бібліотечної системи та введенням на території України воєнного стану, програмно-проектна діяльність в бібліотеках КЗК ДМПБ ДМР зазнала значних змін. Створення та розвиток проєктів відбувалося, в більшості випадків, в онлайн площині.

Від початку введення військового стану та обмеженнями в обслуговуванні користувачів, співробітники відділу ком'юніті Центральної міської бібліотеки продовжили створювати літературні, творчі, мистецькі онлайн проєкти та конкурси: мистецький вернісаж (відео-презентації виставкових проєктів онлайн, презентації мистецьких виставок), «ДивисьVSЧитай» (ознайомлення з фільмами, знятими за мотивами відомих книг, у форматі відео-презентацій), «БібліотекаРекомендує» (рейтинги ТОПових книг з фото і анотаціями, рекомендовані добірки, пов'язані певною тематикою).

Популярністю серед читачів користувалися огляди від завідувачої відділу сімейного читання Олени Петренко (проєкт «Літературні зустрічі») про життя та творчість письменників Григорія Сковороди, Миколи Куліша, Вірджинії Вулф, Чарльза Діккенса.

В рамках проєкту Літературно-мистецька вітальня відділ мистецтв об'єднує обдарованих співаків-аматорів, композиторів і професійних музикантів, які дарують своє мистецтво читачам.

В Арт-галереї відділу мистецтв було презентовано літературно-ілюстровану виставку образотворчих робіт Анатолія Ільїнського (Дніпро) та юних художників (Царичанка), виставку читача, матері-героїні Ольги Вакуленко-Ольхової «Буття. Частина I», художні роботи (акварель, гуаш) та колекцію ляльок із пап'є-маше «Творча родина міста» творчої родини архітекторів Клопко.

Відділ мистецтв активно підтримує талановитих дітей та молодь, надає можливість реалізувати їм свої творчі досягнення. Свої художні роботи демонструють як професійні художники так і аматори. 2022 рік завершився чудовою виставкою учнів ДДХШ№2 «Новорічна».

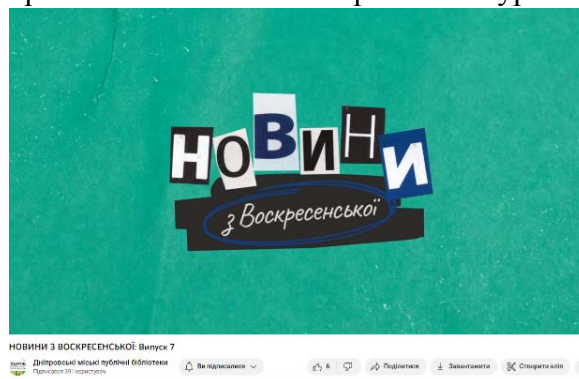
У творчій вітальні «Відлуння» Центральної міської бібліотеки відбуваються літературно-музичні заходи за участю дніпровських бардів.

Досить активну проєктну діяльність проводив колектив відділу документів іноземними мовами ЦМБ. За грантом Гете-Інституту в Україні реалізується Проєкт «Зелена бібліотека». Протягом року реалізувалися проєкти «Мова. Культура. Німеччина», проєкт з популяризації читання «Послухай!».

Популярністю у мешканців міста користувався проєкт BookStock. Продаж уживаних книг. Ця послуга надається в Центральній міській бібліотеці.

У 2022 році продовжено проєкт Історичний лекторій «Діаспоріана» від відомого дніпровського письменника і краєзнавця Миколи Чабана у відділі Бібліотека української діаспори імені сенатора Джона Маккейна. Також розпочалися нові цикли: «Мілітарні студії» і «Катеринославські війни» від історика Юрія Пахоменкова та історичні екскурси в історію міста від кандидата історичних наук, історика Юрія Берестеня. В рамках проєкту «Кінозал вихідного дня» щоп'ятниці демонструвалися художні та документальні стрічки.

У жовтні 2022 року КЗК «ДМПБ» ДМР розпочався проєкт «Новини з Воскресенської», на YouTube каналі закладу вийшло 8 тематичних відео з актуальними новинами про книжки, бібліотечну спільноту та українську мову.

В 2022 році **Бібліотека ім.Олеся Гончара** реалізувала мультимедійний літературний екскурс до ювілеїв творів Олеся Гончара «Сповідь пам'яті, совісті і правди».

Бібліотека на Щепкіна реалізувала відео-проект «**Читай, я буду слухати**», в рамках якого популяризувалися книги Е.Заржицької «Як мишко борщ варив», «Мрії маленької ложечки», В.Пустової «Христинка та дракончик», О.Федіної «Руде щастя», «Роздайся, море», Є. Яворської «Коли закінчиться війна», М.Дружко «Квасько та Кватруся» та проект «**Хто вони?**» до Дня письменника та до Дня козацтва.

В **Бібліотеці на Криворізькій** продовжувався відео-проект «**Книга тижня**». Були представлені улюблені книги читачів: Л. Ворониної Л. «Таємне товариство боягузів», В. Лиса «В'язні зеленої дачі», Ф. Герберта «Дюна», Д. Ролінга «Різдвяна свинка», Н. Щерба «Часодії», Г. Вдовиченко «36 і 6 котів», М. Зузак «Крадійка книжок», С. Кінга «Воно», К. Райдера «Поцілунок у Нью-Йорку», В. Ледерман «До дошки піде ... Василькін!», Дж. Гріна «Паперові міста»; серії книжок про Різдвозавра Т. Флетчер, Дж. Ролинг про Гаррі Поттера,

8. Профілювання бібліотек

2022 рік для структурних підрозділів КЗК ДМПБ ДМР був надзвичайно складним та напруженим у зв'язку з війною. Але незважаючи на всі обставини, бібліотека і в онлайн працювали за напрямками профілювання, створюючи нові форми роботи та змінюючи формат спілкування.

Бібліотека ім.Олеся Гончара - Гончарівський інформаційний центр

Постійно збирається матеріал для поповнення «Літературної світлиці Олеся Гончара». Фонд поповнився 6 книгами, серед них подарунки від музею-форума Олеся Гончара - Oles Honchar Museum Forum, Софії Мостової та Михайла Наєнко.

Працівники бібліотеки відвідали довгоочікувану прем'єру (була запланована на 24 лютого) документального фільму «Олесь Гончар. Слово як зброя».

Проводилася робота над поповненням картотеки «Олесь Гончар: письменник, особистість, громадський діяч».

Бібліотека на Соломії Крушельницької Бібліотека - центр популяризації пісенної спадщини С. Крушельницької

Весною 2022 року МБВ продовжено роботу в бібліотеці по створенню дитячого простору та простору для дорослих читачів. Була проведена велика робота з повної реконструкції бібліотечного простору, яка включала ремонт, роботу з фондами та естетичне оформлення. Це був проект методико-бібліографічного відділу та бібліотеки-філії. Виконуючі меморіальну функцію, бібліотека проводить роботу по збору та систематизація матеріалів про життя і творчу діяльність Соломії Крушельницької.

Бібліотека в Придніпровську - бібліотека літературного краєзнавства з творчості Валеріана Підмогильного

Основна функція профільної бібліотеки – меморіальна - збір і популяризація документів про життя і творчій шлях В.Підмогильного.

Бібліотека на Набережній Перемоги - центр по роботі з людьми з обмеженнями у життєдіяльності

Одним з пріоритетних напрямків роботи бібліотеки - робота з дітьми з обмеженнями у життєдіяльності та їх батьками. Соціальними партнерами бібліотеки в цьому питанні виступають Обласна благодійна організація «Ангел дитинства», міська організація інвалідів «Творчість».

Бібліотека на Щепкіна – соціально-комунікативний центр, місце творчого розвитку, зустрічей і спілкування. Прикладом того є різноманітні масові заходи.

Бібліотека на Криворізькій - Центр роботи з молоддю

Цікаві, незвичні проекти, які створюють юні прихильники бібліотеки за ініціативою завідувачки Наталії Борисової, не залишають байдужими відвідувачів різного віку. Молодіжний

центр надихає бібліотекарів на нові форми роботи, примушує інакше дивитися на традиційні речі, а це, в свою чергу, є поштовхом для відродження інтересу до бібліотек.

Бібліотека в Краснопіллі - народознавчий центр.

В бібліотеці існує народознавчий куток, який є чи не основним джерелом відомостей про рідний край, його історію. Створено «Українську хату». Відтворено інтер'єр стародавньої оселі, зібрано різні експонати старовини. Продовжувалася робота над поповненням новими матеріалами «Червоної книги народних умільців Краснопілля». Розповіді про майстринь Краснопілля представлені на сторінці бібліотеки в Facebook.

Бібліотека на Гагаріна Бібліотека - культурно-дозвілєвий центр

Мета бібліотеки, як культурно-дозвілєвого центру, залучити якомога більше користувачів та удосконалити роботу 3 клубів за інтересами і гуртка творчої майстерності «Чарівниця».

9. Рекламно-іміджева діяльність

Незважаючи на складнощі, пов'язані з об'єднанням двох систем, початком воєнних дій, бібліотеки новоствореного закладу приділяли увагу розповсюдженню інформації про бібліотечні послуги та свої можливості.

Протягом 2022 року продовжувалась співпраця бібліотек КЗК «ДМПБ» ДМР з громадськими і благодійними організаціями, творчими спілками, закладами освіти і культури.

В Центральній бібліотеці надавалася організаційна підтримка щодо проведення у центральній міській бібліотеці лекцій для учасників «Університету третього віку» та функціонування Центру підтримки переселенців «Я – Маріуполь» і Простору психологічної реабілітації для дітей та дорослих RENAВ center.

Цьогоріч публічні бібліотеки зазнали значних реорганізаційних змін, це стосувалося не лише структур в цілому, а й основних каналів комунікації з читачами. В ЦМБ було заново створено сторінку фейсбуку, оновлено вебсайт закладу. Найбільшим досягненням стало повне оновлення сайту закладу. Роботи по наповненню та вдосконаленню сайту тривають. Розроблено новий концепт розміщення інформації та удосконалено розділи.

Співробітниками відділу маркетингу та реклами було проведено ребрединг каналу YouTube закладу: проведено аналіз тенденцій контенту для публікацій на каналі, візуально оформлена сторінка, оновлено актуальну інформацію.

Розпочато роботу з Reels по створенню відеоконтенту.

У 2022 році кількість відвідування сайту «Дніпровські міські публічні бібліотеки» – 41 950, серед них унікальних відвідувачів 25 413 Сторінка закладу у мережі Facebook збрала 4086 респондентів, кількість публікацій - 490; телеграм – 170; YouTube – 381. Кількість підписників мережі Instagram – 1400. Кількість публікацій – 70.

Була продовжена робота сторінки відділу Бібліотека української діаспори імені Джона Маккейна у Фейсбуці та YouTube, створені сторінки в Instagram, Twitter, Telegram. Кілька разів на тиждень спільнота Facebook поповнювалися новинами, анонсами, афішами. Кількість прихильників спільноти у Facebook на кінець 2022 року склала 889 читачів. Всього на сторінці було створено біля 400 публікацій (рецензій, відео лекцій, інтерв'ю, інформаційно-ознайомчих публікацій тощо). Також локацію відділу активно використовували як знімальний майданчик: було проведено кілька фотосесій та записів інтерв'ю. На канал Бібліотека української діаспори імені Джона Маккейна в Youtube підписалося 165 користувачів, які разом набрали 6469 переглядів.

Ситуація, яка склалася внаслідок збройної агресії росії, внесла зміни у життя міських публічних бібліотек. З урахуванням цього, структурні підрозділи КЗК «ДМПБ» ДМР популяризували літературу через соціальні мережі за допомогою таких форм: онлайн – бук трейлери; відео добірки до свят; відео побажання до свят; відео презентації; виставки нових надходжень; голосні читання та цитування відомих світових авторів; майстер-класи; сторітелінги; флешмоби; фотоконкурси; челенджи; старовинні містерії; театралізовані вистави; ерудит-конкурси; респект-зустрічі; інтерв'ю з гостем тощо.

Акції, як рекламний засіб залучення до читання та підвищення іміджу бібліотек посіли чільне місце в роботі структурних підрозділів КЗК ДМПБ ДМР. Протягом 2022 року відбувалися різноманітні конкурси, акції, метою яких було привернути увагу до книги, можливостей бібліотеки.

30 липня 2022 року співробітники бібліотек взяли участь в благодійній акції #ART_наступ: Book толока. Захід проходив під гаслом: «На толоку завітай, ЗСУ допомагай». Захід було організовано у парку ім. Тараса Шевченка, де на відвідувачів чекали цікаві зустрічі, майстер-класи з плетіння браслетів, користування 3D-ручкою. Працював відкритий мікрофон «Передай привіт на фронт», молоді поети читали свої вірші, присвячені героям ЗСУ. У заході взяли участь і дніпровські письменники. Відбулись автограф-сесії Дмитра Бондаренка, Олега Гавриша, Еліни Заржицької, Наталії Дев'ятко. Мешканці та гості міста мали можливість придбати книги. Зібрані кошти були передані для підтримки Збройних Сил України.

24 жовтня, до Дня української писемності та мови в Центральній міській бібліотеці розпочалась книжкова акція «#Booksharing». У рамках акції містяни дарували україномовну літературу для українців, які вимушено виїхали за кордон. В рамках акції зібрано та запаковано близько 3000 україномовних книг, організовано їх відправку для українців, які вимушено виїхали за кордон.

Бібліотекою на Щепкіна проведено 3 рекламні акції для поповнення бібліотечного фонду: «Ініціатива», «Подаруй бібліотеці сучасну українську книгу», «З любов'ю до бібліотеки».

У 2022 році заклад започаткував конкурс для дніпрян і гостей міста «Парад крафтових ялинок». Переможці отримали подарунки та сертифікати від партнерів бібліотеки.

Бібліотеки закладу взяли участь у Шевченківських читаннях, конкурсі присвяченому Дню Музейного селфі, флешмобі до Дня матері «Все починається з мами», до Дня вишиванки «Вишиванку одягаємо – перемогу наближаємо», у флешмобі присвяченому Всесвітньому дню української хустки.

Діяльність структурних підрозділів КЗК «ДМПБ» ДМР неодноразово висвітлювалася в ЗМІ, в телевізійних сюжетах на каналі Суспільне.

Інші конкретні приклади рекламно-іміджевої діяльності ЦБС дивись у інших розділах звіту.

10. Управління. Розвиток бібліотечного персоналу

Адміністрація КЗК «ДМПБ» ДМР організувала роботу структурних підрозділів закладу в умовах воєнного стану. Щоденні заходи з управління закладом були спрямовані на підтримку життєдіяльності бібліотек, на подальшу трансформацію, осучаснення роботи кожного структурного підрозділу для потреб розвитку громади Дніпра.

Адміністрацією контролювались та регулювались всі напрямки діяльності бібліотек. Вирішувались фінансові, господарські питання, кадрові проблеми, розглядалися завдання із забезпечення ефективної роботи всіх структурних підрозділів закладу.

В закладі працювали 174 бібліотечних працівників.

Одним з важливих напрямів роботи залишається підвищення кваліфікації бібліотекарів.

Співробітники КЗК «ДМПБ» ДМР брали участь у 2022 році у наступних заходах з підвищення кваліфікації:

- 2 червня 2022 року в Центральній міській бібліотеці відбулися навчання, які проводила Луганська ОУНБ, основний лейтмотив занять - навчання бібліотекарів медіаграмотності.
- 22 червня 2022 року - у Дніпропетровському обласному онлайн інформаційно-навчальному семінарі для керівників публічних бібліотек територіальних громад та керівників

структурних підрозділів відділів культури територіальних громад «Актуалізація бібліотечних фондів в умовах воєнної агресії Росії проти України».

- 24 червня 2022 року - у відкритому онлайн засіданні Ради з питань розвитку бібліотечної справи при МКІП України «Актуалізація бібліотечних фондів в умовах воєнної агресії Росії проти України».
- 17 серпня 2022 року – у тренінгу «Освіта в надзвичайних умовах».
- 19 серпня 2022 року - у заході «Російська література в публічних бібліотеках України. Давайте поговоримо!» (Організатори - ВГО Українська бібліотечна асоціація спільно та ГО «Бібліотека майбутнього»).

Співробітники закладу удосконалювали свої знання з української мови на курсах ділової української мови для працівників бібліотек в КУ «ЦПР «Освітня траєкторія», відвідували заняття мовного клубу «Прокачай українську».

Головний бібліограф Надія Савицька пройшла навчання на обласних курсах підвищення кваліфікації за темою «Інформаційне та довідкове обслуговування користувачів, нові тенденції, нові вимоги і сучасні технології». Завідувачка методико-бібліографічного відділу взяла участь в обласному інформаційно-навчальному семінарі «Публічні бібліотеки Дніпропетровщини в умовах воєнного стану», відвідала курси «Вивчаємо українську мову», взяла участь у відкритому засіданні Ради з питань розвитку бібліотечної справи та в онлайн конференції «Російська література в публічних бібліотеках». Для стажування працівників бібліотек, що вперше стали керівниками, була розроблена програма навчань у відділах ЦМБ.

Протягом серпня співробітниками відділу комунікаційної і проектної діяльності закладу пройдено освітній курс по блогінгу від Школи блогера за напрямками: «Блогінг і волонтерство» від школи блогера, «Молодіжний лідер: робота з молоддю через блогінг», «Правий сегмент блогінгу», «Блог як засіб громадської діяльності», «Консервативний блог та його місія в умовах війни».

Працівники отримали знання на семінарі - тренінгу про вибухові пристрої від спеціалістів Головного Управління ДСНС України у Донецькій області. Для персоналу бібліотек КЗК ДМПБ ДМР було організовано екскурсії до Музею історії Дніпра.

13 співробітників КЗК «ДСПБ» ДМР успішно склали іспити та стали студентами Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури та Українського державного хіміко-технологічного університету, 5 співробітників продовжують навчання у Вишах.

11. Фінансове утримання

КЗК «ДМПБ» ДМР є бюджетною організацією, розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня від головного розпорядника – департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради. Фінансування закладу здійснюється за рахунок місцевого бюджету на підставі кошторису доходів і видатків. Основні кошторисні показники фінансування закладу у 2022 році приведені нижче:

1. Фактичне надходження коштів з місцевого бюджету в 2022 році – 43 513 931,44 грн.
2. Витрати на заробітну плату з нарахуваннями – 34 717 318,30 грн.
3. Витрати на забезпечення діяльності бібліотек:
  - канц/товари – 169 350,00 грн.
  - придбання технічних засобів – 23 400,00 грн.
  - послуги поточних ремонтів (укриття, охоронна сигналізація) – 1 360 530,38 грн.
  - інші витрати (комунальні послуги, технічне обслуговування) – 7 243 332,76 грн.
4. Позабюджетні надходження у 2022 році – 1 586 290,77 грн., у тому числі:
  - від платних послуг – 26 336,00 грн.
  - від оренди приміщень – 15 181,99 грн.

- благодійні внески, дарунки, безоплатна передача на баланс – 1 544 742,78 грн.

У зв'язку з введенням воєнного стану, зміною бюджетного законодавства на період дії особливого періоду, частина планів і завдань щодо фінансування закладу у 2022 році не реалізовано.

Так, одним із завдань Програми розвитку Комунального закладу культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради на 2022 рік встановлено впровадження фандрейзингу як джерела додаткового фінансування закладу. Але, в умовах повномасштабної війни у країні, фандрейзинг, як і волонтерство, благодійність, направлені, насамперед, на допомогу військовим, біженцям, іншим верствам населення, постраждалим внаслідок бойових дій. Тому фандрейзингові проекти, реалізовані працівниками КЗК «ДМПБ» ДМР протягом 2022 року, були направлені саме на перелічені цілі, а не на додаткове фінансування закладу. При цьому, працівниками закладу надавались, по можливості, платні послуги з продажу списаної літератури, кошти від яких в сумі 5886,00 грн. зараховано до спеціального фонду закладу для подальшого розвитку матеріально-технічної бази.

З цих же причин майже не реалізовано один з пріоритетних напрямків роботи закладу, визначених у Програмі розвитку Комунального закладу культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради на 2022 рік – залучення грантових коштів через розробку і реалізацію проектів та програм. Працівниками закладу подані заявки-проекти на отримання грантів, пов'язаних із створенням безпечних умов праці в бібліотеках в умовах воєнного стану і енергетичної кризи – для забезпечення роботи бібліотек і укриттів в них без постачання електроенергії.

Крім того, не реалізовано ще один з пріоритетних напрямків роботи закладу, визначених у Програмі розвитку Комунального закладу культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради на 2022 рік – реконструкція приміщень бібліохабів. До введення воєнного стану закладом за результатами тендерних процедур укладено договори на розробку проектів реконструкції приміщень бібліохабів на базі бібліотек-філій за адресами: вул. Богдана Хмельницького 2 і вул. Набережна Перемоги 126. Але, зміни бюджетного законодавства внаслідок введення особливого періоду обмежили використання бюджетних коштів на капітальні видатки. Тобто, після 24 лютого 2022, згідно діючого бюджетного законодавства заклад не має можливості фінансувати розробку проектів реконструкції приміщень бібліохабів. У зв'язку з цим, виконання цих робіт призупинено.

Але, навіть в умовах воєнного стану, виконано одне із основних завдань Програми розвитку Комунального закладу культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради на 2022 рік, пов'язане з фінансуванням оплати праці – у закладі створено систему матеріального та морального заохочення працівників бібліотек до креативної, ефективної роботи. У 2022 році розроблено і затверджено Положення про преміювання працівників та Положення про порядок виплати щомісячної матеріальної допомоги молодим бібліотекарям, на підставі яких здійснюється заохочення працівників бібліотек до креативної, ефективної роботи шляхом преміювання та виплати матеріальної допомоги молодим бібліотекарям. Так, протягом 2022 року у закладі на преміювання працівників направлено 550 000,00 грн., на виплату матеріальної допомоги молодим бібліотекарям – 226 920,00 грн.

Протягом 2022 року витрати на основні потреби, необхідні для функціонування закладу, профінансовані з місцевого бюджету в повному обсязі.

12. Розвиток матеріально-технічної бази. Господарча робота

Одним з пріоритетних напрямків роботи закладу, визначених у Програмі розвитку Комунального закладу культури «Дніпровські міські публічні бібліотеки» Дніпровської міської ради на 2022 рік є модернізація матеріально-технічної бази закладу. Але, зміни бюджетного законодавства внаслідок введення особливого періоду обмежили використання бюджетних коштів на як на капітальні видатки, так і на видатки розвитку і модернізації матеріально-технічної бази закладу.

Тому, основними напрямками господарської роботи закладу протягом 2022 року були:

- забезпечення функціонування приміщень, систем опалення, енерго-, водопостачання бібліотек в умовах ворожих обстрілів, енергетичної кризи, обмеженого бюджетного фінансування;

- створення безпечних умов праці для працівників бібліотек в умовах ворожих обстрілів;
- вивільнення, передача з балансу закладу приміщень, які не експлуатуються після об'єднання двох систем бібліотек в один заклад;

- інвентаризація, переміщення, списання майна закладу.

Виходячи з основних напрямків господарської роботи закладу технічним та фінансово-економічними відділами протягом 2022 року здійснено:

1) укладення договорів на послуги з водо-, тепло-, електропостачання, водовідведення, технічне обслуговування пожежної та охоронної сигналізації, послуг з утримання та обслуговування будинків;

2) підготовка власними силами працівників закладу до опалювального періоду та осінньо-зимового сезону;

3) організація поточних ремонтів підвальних приміщень Центральної міської бібліотеки, бібліотек-філій по пр. Олександра Поля 102Д та вул. Богдана Хмельницького 2, з метою розташування в них найпростіших укриттів для працівників і відвідувачів бібліотек під час повітряних тривоги;

4) організація облаштування укриттів питною водою, шанцевим інструментом, медикаментами, лавками, тепловентиляторами відповідно до Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС України від 09.07.2018 № 579;

5) розробка і затвердження документації по обслуговуванню та експлуатації укриттів бібліотек відповідно до Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС України від 09.07.2018 № 579;

6) організація поточних ремонтів по заміні вікон і дверей, пошкоджених внаслідок ворожих обстрілів, у Центральній міській бібліотеці, бібліотеках-філіях по вул. Криворізькій 20 та вул. Роторній 2;

7) організація технічного обслуговування 375 вогнегасників;

8) організація встановлення охоронної сигналізації у бібліотеці-філії по пр. Мануйлівський 3;

9) підготовка приміщень, документів для рішень міської ради, документів для припинення договорів оренди, документів для передачі з балансу закладу, передача 15-ти приміщень, які не експлуатувались після об'єднання двох бібліотечних систем, а саме:

- по 4-м приміщенням припинено договори оренди, приміщення передано балансоутримувачам: вул. Саранська 2, вул. Данила Галицького 17, вул. Роторна 27, вул. Каруни 127;

- на підставі рішення Дніпровської міської ради від 20.07.2022 №23/25 «Про передачу з балансу на баланс об'єктів нерухомого майна» 9 приміщень передано на баланс КП «Бюро майнових прав та діяльності з нерухомістю» ДМР: вул. Шолохова 23, пров. Фестивальний 3, вул. Новоорловська 13, вул. Коробова 4, вул. Сержанта Литвищенка 1, ж/м Тополя-3 буд. 19А, вул. Батумська 22/42, вул. Калинова 90/109, вул. Абхазька 4;

- на підставі рішення Дніпровської міської ради від 21.09.2022 №27/27 «Про передачу з балансу на баланс об'єктів нерухомого майна» 2 приміщення передано на баланс КП «Бюро обліку майнових прав та діяльності з нерухомістю» ДМР: вул. Саранська 8, бульв. Слави 12;

10) вивезення книжкових фондів, меблів та іншого майна із вивільнених приміщень та розподілення їх по іншим приміщенням бібліотек;

11) проведення інвентаризації всього майна закладу, списання застарілого та непридатного до подальшого користування майна.

Директор

Юлія БАРДУКОВА